ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4867 11/24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16 ԶԻԼՔԱՏԷ 1319 ԺԹ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4867

درعليه ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ ուր եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրանք
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամը փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Խ

Լրագրական գործունէութեան մը տպաւորութիւնը ոչչով ալ ազդեցիկ ըլլալ մեր եկեղեցական ու կրթական գործերուն վրայ, քանի՜ երբ այս ժամէն աւելի չէ տեւեր կ'ըսէին երբեմն անտարբերութեամբ։ Թող թէ Ս. Պատրիարք Հայրը, Ծնունդի պաշտօնական ընդունելութեան առթիւ, պաշտօնէն հերքումը տուաւ այս ծամածուռ գաղափարին՝ հաստատելով ընդհակառակն թէ լրագրութիւնը իր կարեւորութիւնը ունի, ինչպէս օրինակի համար նպաստին բաշխման վերաբերեալ գործառնութեանց վրայ, — վերջերս նորագոյն հերքում մը եղաւ նոյն գաղափարին՝ Պատրիարքարանի Նշանախօսութեան Դիւանէն սպրդած սորին բառը, որ հաղաթափները հրապարակի վրայ ձգած խօսք տուաւ... Բիւզանդիոնի «[illegible]»ին մէջ։ Ոմանք զարմացած էին թէ ինչպէս կրցած էր Պատրիարքարանի Դիւանէն դուրս ելլել այդ չնորհազուրկ բառը՝ հարսանեկան տանուտէրի տանը բանուկ ժամանակի մը մէջ։ Ես ալ զարմացողներէն մէկն էի. բայց վերջէն հաստատեցին ինծի թէ յատուկ գիտումով էր որ հոլածել բառը հրապարակ հանուած էր ո՛չ չեմ գիտեր որուն նախաձեռնութեամբ։

Ահա գործին պատմութիւնը համառօտիւ։ Երկու ընտանիք նշանախօսութիւն մը կ'ընեն. իրենց կողմէն մէկ երկու ներկայացուցիչ եւ տանէրէց քահանաները կու գան Պատրիարքարան՝ արձանագրութիւնը կատարելու եւ օրինական տուրքը վճարելու։ Նշանադրուքը կը սկսի. յիսունեաց խոշ կ'ուզուի տալ ու ուզածն տանէրէցներուն վկայութեան համաձայն. չեն ուզեր տալ։ Հոն խօսք կ'ուզեն. վերջապէս երկու խոշը ուշ սանր կը կտրեն, եւ հրաժանն կը ստորագրեն։ Մէկ երկու օր յետոյ Մայր-Եկեղեցւոյ զանգակները կը հնչեն, եւ ճրագ տանելու կոչ կը չարուին Պատրիարքարանի փողոցին մէջ։ Նշանախօսութեան Դիւանին մէջ իրարանցում մը կը սկսի՝ թէ արդեօք ո՞ր տեղերի հարսնիքն է այս, եւ կամ ո՞ր Պատրիարքարանի մէջ կատարուած է այս պսակ հարսնիքին նշանախօսութիւնը։ Նոյնագոյն արձանագրութիւնները «ոչ» կ'ընդունին, եւ չի տեսնուիր նշանախօսութիւն մը որ... տասներկու կտորով հարսնիք արժէ. տասնեւեօթ երեք չորս կտոր համարձակ արձանագրութիւններ կը գտնուին տոմարներուն մէջ։ Աստի տեղէն կ'ելլեն ու կը հասնեն գործը. երեք օր առաջ նշանադրուքի գրուած եւ երկու խոշը ուշ կտրուած նշանախօսութեան պատկերացրութիւնն է եղեր, որուն տէր երկու կտորները այնպէս գըրգեր էին Պատրիարքարանը վրէժ վար. հարսանեկան թափօրին մէջ չողտուղ տանէրէցներէն կանուխ է իրողութիւնը, այն բայց քահանաներէն՝ որ վկայութիւն տըւած էին իրենց ծուխերուն կարգուն խնդրոյ առարկային։ Ասոր վրայ կը խորհուի Դիւանին մէջ վճիռ լուծել Պատրիարքարանի կրած վնասին համար եւ... Հաւատը գիտէք. Միայն թէ, ըստ իս, ծանօթ վերադիրը աւելի յարմար պիտի ըլլար... փիլիսոփայ գոյականներու՝ քան թէ նշանախօսութեան անմեղուկ աստիճանին։

* * *

Կրօնական բարձրագոյն իշխանութենէն ալ տպագրուած լրագրական գրուածքներու ազդեցութեան, այսինքն Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետէն, որ յատուկ նամակով մը գոհունակութիւն յայտնած է Տ. Մանկունի Սրբազանին, ինչ էս կարդացինք Արեւելքի մէջ, Ս. Սահակ Պարթեւի մասուն գամբարանին նորոգութեան առաջարկը տարած ըլլալուն համար Կրօն. Ժողովին, որ արդէն որոշած է այդ նպատակին համար հանգանակութեան ձեռնարկել կարճ ի մօտոյ։ Ս. Հայրապետը գրած է թէ Ինք լրագիրներէն տեղեկացած է այդ նախաձեռնութեան խորհուրդին, — եւ արդէն Տ. Մանկունի Սրբազան ալ Արեւելքի հրատարակութենէն կամ առաջարկութեան աշխարհագոյն միայն եղած էր Կրօն. Ժողովին մէջ։ Ուրախ ենք որ այս ձեռնարկութիւնը կը նուիրագործուի այսպէս Ս. Հայրապետին բարձր գնահատմամբը, որ ինքնին հրաւէր մըն է Կրօն. Ժողովին՝ վաղ ընդ փոյթ ձեռնարկելու առաջադրեալ հանգանակութեան, ի նպաստ Ս. Դամբարանին նորոգման ու բարեզարդութեան։

* * *

Գրուեցաւ նաեւ թէ Պատրիարքարանի կողմէն շրջաբերական մը պիտի ուղղուի մայրաքաղաքիս հայ ուսանողութեան, — եւ թէ Ուսում. Խորհուրդն ալ իր կարգին պատրաստականութիւն յայտնած է օժանդակելու Կրօն. Ժողովի ձեռնարկին, — ինչպէս նաեւ ուսումնասէր ազգայիններու, որպէս զի մէկ մի հայ անհատ, չափահաս թէ մանուկ, իր լուման բերէ նուիրել Ս. Սահակայ դամբարանին նորոգութեան մասնակցած ըլլալու համար։ Հրաւէր մը վերջապէս ժողովրդական մասնակցութեան, եւ ոչ ըստ սովորութեան կարող ազգայիններու միայն, ի նկատի առնուած ըլլալով թերեւս թէ ամէն հայ անհատ, նոյն իսկ առանց կրօնի խտրութեան, որ գիտէ այբուբեն կամ կը կարդայ Ս. Գիրք իր ոսկեղէնիկ բառերուն մէջ, բան մը կը պարտի Ս. Հայրապետի յիշատակին։ Երբ հարկ եղած գրամը հաւաքուի հանգանակութեամբ, եւ շինութեան յարմարութիւնը առնուի Կայսերական Կառավարութենէն, պարտաւոր է այն ատեն կարծիք յայտնել շինութեան յատակագծին եւ պաշտօնեութեան մանրամասնութեանց վրայ։ Այն ատեն, որպէս զի առաջադրեալ ձեռնարկը արդիւնաւոր վախճանի մը յանգի, իմ կարծիքս այն է թէ Կրօնական Ժողովը պէտք է յատուկ հրաւէր ուղղէ նաեւ ազգային խմբագրութեանց առհասարակ, որպէս զի անոնք հանգանակութեան սիւնակ մը բանան իրենց թերթերուն մէջ եւ ընդունին ժողովրդական նուէրները։ Կարծեմ թէ ասիկա գործնական եղանակ մըն է ձեռնարկին յաջողութեան։ Պատրիարքարանի կողմէն ուղղակի գանձումը նուիրատուական դժուարութեանց կը հանդիպի, եւ գուցէ փափաքուած արդիւնքը չկրնայ յառաջ բերել։ Երբ ժողովուրդը լսէ եկեղեցւոյ բեմէն Պատրիարքական շրջաբերականը, կամ կարդայ զայն հայ թերթերու մէջ խմբագրական յօդուածներու հետ, վստահ եմ թէ յօժարութեամբ կը տանի յանձնել իր լուման այս կամ այն խմբագրութեան, որ սահմանեալ ժամանակէ մը յետոյ հաւաքուած արդիւնքը կը յանձնէ Ազգ. Պատրիարքարանի։ Բնականաբար թող կ'ընդունուին Հայ-Հռովմէական եւ Հայ Բողոքական ազգայիններու, ինչպէս նաեւ բոլոր Հայ ուսանողներու կողմէն՝ որոնք այլադաւան վարժարաններ կը յաճախեն, տրուած նուէրները։

Իսկ մեր Թաղային վարժարաններուն ուսանողութեան գալով, որոնք նոյնպէս պարտին մասնակցիլ այս սրբազան ձեռնարկին, գործնական միջոց մըն է անշուշտ որ Կրօն. Ժողովը քառասունի չափ գանձանակ պատրաստել տայ եւ կնքելով ղրկէ Ուսում. Խորհրդի ձեռքով ազգային վարժարաններու տեսուչներուն կամ աւագ ուսուցիչներուն, նոյնպէս որոշեալ ժամանակի մը համար։ Այս պայմաններով ձեռնարկին արդիւնաւորութիւնը աւելի ապահով է իմ տեսութեամբս։

* * *

Մեր Վարչական շրջանակին մէջ ուրիշ կարեւոր անօրինութիւն մ'ալ՝ Նպաստից Յանձնաժողովին այն որոշումն էր, որով մերժեց Վանայ [illegible] թիւ 2. Հողաբաժնութեան թիւ 1.ը արդէն քննուած համարելով եւ թիւ 3. Հողաբաժնութիւն մը կարգելով անմիջապէս։ Կան ոմանք որ զարմանք կը յայտնեն թէ Գաւառ. Վարչութիւն մը ինչպէս համարձակած է Կեդրոնէն կարգուած Հողաբաժնութիւն մը լուծել, յետոյ նոր մը կազմել ինքնագլուխ, եւ այս ամէնը՝ առանց Պատրիարքարանի հրամանին, առանց գո՛նէ Առաջն. Տեղապահին հաճութեան։ — Ըստ իս, բուն զարմանալին՝ Վանայ [illegible] ամբողջութիւնն է, որով կրնայ առնել այս Հողաբաժնական յաջորդութեանց եւ [illegible] Հողաբաժնի վիճակութեանց։

Աւելի կարեւոր, աւելի համով հոտով. Թաղ. Ժողովի վերջին մէկ եղական ամօթենութիւնն է անշուշտ, որով եկած լուծել Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը, ժամ առաջ ազատելով այսպէս Թաղականներն ալ, Քահանան ալ, թաղին զանգն ալ, կարծեմ... թաղին Մուխթարն ալ, Նպաստից Յանձնաժողովին թարմ օրինակէն սրտապնդուած։ Հիմայ լուծման կարգը եկաւ Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհրդին — որ լուծելու վրայ է ուսուցիչներու պահանջքը, — եւ Պէօյիւք-Տէրէի Թաղ. Խորհրդին, — որ [illegible] փոխուած է լուծելու համար թաղին [illegible] վարժարանը։

ԱՐԵՑ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

(Շար. Շաբաթ օրուան Թիւէն եւ վերջ)

Դիոնեսիոս Թրակացիին Քերականութիւնը մեր նախնեաց ձեռքով թարգմանուած է. թէեւ կ'ընդունուի ընդհանրապէս թէ Մ. Խորենացի կամ Դաւիթ Անյաղթ եղած է անոր թարգմանիչը, բայց աւելի ճանաչուած բանասէրներ՝ հիմնուելով ձեռագիրներու մէջ երեւցած երկու անուններու հեղինակութեան նշանակութեանց վրայ, կ'ընծայեն զայն Սիւնեաց Դպրոցին, որ առաւելապէս մշակողն էր գաւ. քերականական ուսմանց։

* * *

Մեր մէջ Դիոնեսիոս Թրակացիի քերականութեան մեկնիչները եղած են առաւելապէս Գրիգոր Մագիստրոս (ԺԱ. դար) եւ Յովհաննէս Երզնկացի (ԺԳ. դար)։ Այս վերջինն ու Արիստակէս Գրիչ (ԺԳ. դար) զոր կը յիշէ Հ. Ա. Բագրատունի Յաղագս հնչման լ եւ ղ տառից մերոց գիրքին մէջ, պատուական տեղեկութիւններ կ'ընծայեն մեզի հայ լեզուի գանձատարբերութեանց, առոգանութեանց եւն. վրայ։ Բայց անոնք թէեւ չէին կրեր իւր օգտակար երկասիրութիւնք, սակայն լեզուն կանոնի մը տակ սահմանելու արդիւնք չունեցան։

ԺԷ. դարուն Ոսկան վարդապետ Համառօտ Քերականութիւն մը տպագրեց Մարսիլիայ մէջ, հետեւելով լատին քերականութեան, եւ որուն մէջ կը գտնուին անուններու, դերանուններու հոլովումներն ու բայերու խոնարհումները։

Ոսկանէն վերջ Կ. Պոլսեցի Յովհ. վարդապետ Հոլով հայերէն Քերականութիւն մը հրատարակեց Հռոմի մէջ (1674)

Ասոնցմէ վերջ երեւցաւ Սիմէոն Ջուղայեցիին Քերականութիւնը երկու հատոր մէջ. «Առաջինին մէջ ութը մասանց բանի վրայ կը խօսի... Խօսքը հատուած յաւելուած մը կ'ընէ տաղաչափութեան կամ ոտանաւորի, հին քերթողներու ոճովն ու խօսքերով։ Իսկ երկրորդին մէջ անոնց կիրառութեան կամ շարադասութեան վրայ կը ճառէ, ընդհանրապէս հին քերթողներու ոճին եւ ընթերցով եւ զգուշացնելով իր ժամանակին արդէն սպրդած նորաձեւութիւններէ»։

Ջուղայեցիէն ետք Քերականութեան հեղինակ կը դառնայ Մխիթար Աբբայ (1730) Պոլսոյ մէջ ալ Պաղտասար Դպիր Քերականութիւն մը կը հրատարակէ (1736)։

Բոլոր այս Քերականութիւնները ըստ աւելորդին մի կատարելութիւններ եղած են բաղդատմամբ այն Քերականութեան զոր Հ. Միքայէլ Չամչեան հրատարակեց, որուն ազգային լեզուի իրեն յատուկ կերպարանքին մէջ ուսանելու։

Սակայն բանասիրական նոր հետազօտութիւններ՝ հայ լեզուին զանազան գաղտնիքներն ու նրբութիւնները երեւան բերած ըլլալով, աւելի զատակարգուած քերականութեան մը պէտք զգալի դարձաւ։

Նոր ուղղութեամբ Գաբրիէլ Աւետիքեան վ. բազմահատոր հրատարակեց Քերականութիւն մը (1815) Բառագիտութեան եւ Համաձայնութեան մասերով։

Ռուսահայոց մէջ Սոլլանթեան Միքայէլ վարդապետ հրատարակեց Քերականութիւն մը (1821) Մոսկուայի Ճեմարանին համար։

Վիեննայի մէջ Հ. Վրթանէս Զալլեան հրատարակեց Քերականութիւն մը (1827), որուն Հ. Ա. Այտընեանի ձեռքով սրբագրուածը հրատարակուեցաւ 1885ին։

Պոլսոյ մէջ 1829 ին Գրիգոր Փէշտիմալճեան հրատարակեց Քերականութիւն մը (Հ. Գ. Զարբհանալեան պատմ. հայ Մ-տեան գ. Թ. Գլ. ԺԲ.)։

1846ի Տարեգիրքէն վերջ հրատարակուեցաւ Հ. Ա. Բագրատունիի Քերականութիւն ի պէտս զարգացելոց, ընդարձակ մանրագրութիւն մը հայ լեզուի բոլոր բառագիտական ու համաձայնական մանրամասնութեանց։ Հեղինակը գանձարան մը որ լեզուին կը գոհացնէ հայերէն հին լեզուին հետամուտ անձերուն պէտքերը։

Մեր կարծիքը յայտնելու է հոս՝ վասն զի Հ. Բագրատունիի այդ քառասնամեայ ճիգերու արդիւնք ընդարձակ երկասիրութիւնը բաղդատական ուսումնասիրութիւններով հիմնուած չէ, ինչ որ արդի լեզուաբանութեան համար անհրաժեշտ պահանջք մը դարձած է ալ հիմա։

Հ. Ա. Այտընեանի Քննական Քերականութիւնը (աշխարհիկ լեզուի) եւ Հ. Բագրատունիի Զարգացելոց Քերականութիւնը երկու քոյրեր են, պատուաբեր երկասիրութիւններ կրկնակ Մխիթարեանց Ուխտերուն. սակայն դասական ըլլալէ հեռու։ Հին սերունդին իբր դասագիրք ծառայեցին երկար ատեն Զալլեանի, Չամչեանի, Աւետիքեանի, Փէշտիմալճեանի քերականութիւնները։

Իսկ ասոնցմէ վերջ նոր սերունդին համար աւելի իրական ծառայութիւն մատոյց Մ. Գազազեանի Գործնական Քերականութիւնը, աւելի մեթոտաւոր ու գործնական եղանակով մը աւանդելով հին գրաբար լեզուն, որուն ուսուցումը իր պաշտօնական սահմանին մէջ, պէտք մըն է մեզի համար։

* * *

Համառօտելով ըսենք թէ քերականութիւնը Հելլադայի Աղեքսանդրեան եւ Հռոմէական իմաստասէրներու կողմէն սկսուած, Աղեքսանդրեան գիտնականներուն կողմէն զարգացած ու դասաւորուած, ժամանակի աւելի կամ նուազ երկայն շրջաններու մէջ իր բարեկարգութեան երեւոյթները կրելով անհրաժեշտաբար։

Հռոմէական ու Բիւզանդական քերականներ ճիգերին, կարգաւորեցին զայն իրենց մանր ուսումնասիրութիւններով։ Միջին դարը պատրաստ գտաւ զայն եւ երկար ատեն հետեւեցաւ գծուած համբուն։

Մեր առաջին քերականները նախ տարբեր կերպով հետեւեցան Դիոնեսեան եւ ապա լատին քերականներու. ԺԸ. եւ ԺԹ. դարերուն մէջ՝ Եւրոպայի ուսումնական ծրագիրներու հետեւողութեամբ էր միայն որ առաջ եկան գործնական մեթոտներով քերականութիւններ, սահմանուած հին եւ արդի հայերէնի ուսուցման եւ որոնց կատարելագործումը միշտ ժամանակի կարօտ խնդիր մըն է։

Մաղնիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Հետեւեալ Թղթակցութիւնը անկողմնակալութեամբ կը հրատարակենք։

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 2/15 փետր. 1902

Արդարութեան պարտք մը կը զգամ պատասխանել այն յօդուածին՝ որ հրատարակուած էր Արեւելքի 4856 թիւ թերթին մէջ։ Տեղապահ Ս. Հօր թեմական այցելութեան արդիւնքը բոլորովին հակառակն է յօդուածագիր պարոնին նկարագրածին։ Տ. Եղիշէ վարդապետ դէպ Տրապիզոն չերթած՝ Թեմին երկար պաշտօնական եւ անպաշտօն նամակներ մեծ գոհունակութեամբ կը նկարագրէին անոր եկեղեցական, կրթական եւ վարչական ամէն գործերուն կանոնաւորութիւնը եւ գոհացուցիչ ընթացքը վերջին այցելութեան շնորհիւ, եւ ասիկա կը հաստատէ Տեղապահ Ս. Հօր տեղեկագիրը, զոր ներկայացուց Գաւառական Վարչութեան։

Յօդուածագիրը շատ լաւ գիտէ թէ Տրապիզոնի Առաջնորդը ուրիշ կարգ մը վանքերու առաջնորդութեանց պէս ոչ բոլորովին ամսական մը չունի իր պէտքերուն կամ Առաջնորդարանի ծախքերուն համար, այլ առաջնորդական հասոյթներն են գլխաւորապէս ժողովրդեան հոգեւոր նուէրները եւ հին օրերէ ի վեր հաստատուած ու սովորութիւն դարձած տուրք գլուխ խնդրոյ թերեւս անոնցմով պսակ եւ պարկ հրամանագիրներէ գոյացած գումարը, որոնք յօդուածագրին ըսածին հակառակ, շատ պատուաւոր եւ չափաւոր կերպով կը գանձուին անարատ, ոչ թէ ճնշման եւ ստիպման տակ։

Իսկ Տեղապահ Ս. Հօր քարոզներուն մասին՝ յօդուածագիրը արդէն իր գրուածքով հակասութեան մէջ կը գտնուի, երբ մէկ տողին մէջ գլուխ ցաւցնող քարոզներ կ'ըսէ, յաջորդ տողին մէջ ժողովրդեան հոծ բազմութիւնը կը խոստովանի։ Երբ Հայր Սուրբը քարոզ չխօսի, այն օրը այն փոքրիկ եկեղեցին շատ մեծ ու ընդարձակ կու գայ ժողովրդեան, գանձանակ, պնակ եւ մոմագին նոյն օրուան եկեղեցիին ծախքերուն չեն բաւեր. իսկ երբ քարոզ պիտի խօսի՝ յօդուածագրին խոստովանած հոծ բազմութիւնը շատ փոքր կը գտնէ եկեղեցին։

Յօդուածը արդէն առաջին տողէն մինչեւ վերջին տողը ինքնին կը մատնէ գրողին հակակրութիւնը դէպի Տեղապահ Ս. Հայրը, կը մնայ հիմա գիտնալ թէ ինչ բան առիթ կուտայ այդ հակակրութեան. տառը պատճառը կը նկատենք յօդուածագիրը եւ իր ընկերներուն պաշտօնի գլուխ անցնիլը։ Իրենց գոյութիւնը յարգել տալու համար, չարաչար լուրեր կը հրատարակեն թէ մեր Տեղապահը անկարող եկեղեցական մըն է. բայց պէտք է գիտնալ որ ճերմակը միշտ ճերմակ եւ սեւը միշտ սեւ է։ Այո՛, Տեղապահ Հայրը եկած օրէն ի վեր թէ առաջնորդարանին քաղաքին եւ թէ իր թեմական այցելութեանց միջոցին գործած է այնպէս՝ ինչպէս պէտք էր գործել իր հօտին յառաջդիմութեան եւ թեմական գործերու բարւոք ընթացքին սրտանց բաղձացող իմաստուն Առաջնորդ մը։

Տ. Եղիշէ վարդապետ այնպիսի տան մը կուգայ կ'անցնի իր պաշտօնին գլուխը, երբ գրեթէ Թեմական բոլոր գործերը եւ հոգեւորական խնդիրները երեսի վրայ անխնամ թողուած, վարժարանները դժուարին վիճակի մէջ կը գտնուէին։ Պէտք է խոստովանիլ որ Տ. Եղիշէ վարդապետ առաջին օրէն ցոյց տուաւ իր վարչական կարողութիւնը, վարժարանները գոյատեւելու վասն Գաւառական Ժողով կազմելով՝ վարչութիւնը օրինաւորապէս կազմակերպեց։ Առաջին օրէն խղճի մտօք կը վարէ եւ բարւոք կարգադրութիւններ ու անօրէնութիւններ կ'ընէ թեմական ամէն տեսակ գործերու եւ հոգեւորական գործունէութեանց նկատմամբ։

ԻՐԱԶԵԿ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՄԵԹՈՏԸ
ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԷՋ

(Ըստ Մ. ԼՕՑԸՆՊԱՒՍի)

«Մայրենի լեզուն է լեզուներուն մայրը»։
ԺԱՆ ՊՕԼ

Է.

Երբ հոս կը խօսինք բնական հրահանգներուն վրայ, որոնց մասին երկարօրէն պիտի ճառենք յաջորդ գլխին մէջ, մեր նպատակն է միայն հաստատել ա՛յն դժուարութիւնը զոր ուղղակի մեթոտը կը կրէ զայնս պաշտպանելու մասին, դժուարութիւն որ անյաղթելի կը թուի շատ ուսուցիչներու, կը կարծենք թէ սա միմիայն առաջ կուգայ մեթոտին արմատական թերութենէն, որ է իր գործածած նշաններուն մէջ ամէն մասնաւոր գրեթէ բացարձակ չգոյութիւն, ինչպէս նաեւ խօսելու արուեստին պահանջած նախապատրաստական աշխատութեան մասնաւորութեան մէջ՝ որուն ենթակայ է։

Սովորաբար, բնական հրահանգը կը բովանդակէ պարզապէս բացատրուած բնագիրի մը վրայ խօսիլ տալ, սա կը նշանակէ լեզուի մը տիրանալու ընթացքին մեր ցոյց տուած երեք յաջորդական շրջաններուն առաջինէն ուղղակի երրորդին անցնիլ ուզել։ Փորձառութիւնը կը ցուցնէ թէ միտքը բացարձակօրէն կ'ըմբոստանայ այս բանին դէմ։

Կը կրկնենք թէ բառացուցակները ծառայութիւն մը մատուցած են լեզուներուն ուսուցման։ Ասոնց շնորհիւ, աշակերտներէն ոմանք, փոյթ քննութիւններ անցնելու բնական փառասիրութենէն մղուած, կը յաջողին գիտնալ հազարաւոր օտար բառեր, եւ այնչափ լաւ գիտնալ՝ որ համապատասխան հայերէն բառերը կարենան զայնս արթնցնել (évoquer) վայրկենապէս, առանց մեծամեծ ճիգի ու գրեթէ ապահովաբար. մեր այս ըսածն անվիճելի իրողութիւն մըն է։

Բայց այս գիտութիւնը, ինչպէս նաեւ ամէն բան որ ծագում կ'առնէ այս ճա-

---

— 102 —

ԺԻՒՂ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

ԺԶ

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԳԱՂՏՆԻՔ

Բոժուէլը պահ մը լուռ կեցաւ, խորհելով իր բռնելիք ընթացքին վրայ, որովհետեւ գիտէր թէ Ժան մ'առաջ արդարութեան էր դատական պաշտօնատուն մը եւ ընդհանուր դատախազին։ Կրնար ըլլալ որ օրին մէկը, դիմացինը վճիռ լուծել ուզէր իրմէ, անոր այդ պատճառաւ չէր ուզեր քայլ մը առնել։

— Պարոն, նախ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ որ մինչեւ վաղը առաւօտ չսպասեցուցիք զիս։

Վիլլօրէ խոնարհութիւն մը ընելով, ըսաւ.

— Ամենայն պատրաստ է արդարութեան հնազանդիլ։

— Ի՞նչ ազնիւ խօսք, պատասխանեց Գ. Լոռաու։

Ցոյց թուղթ մը եւ գրիչ մը առնելով, յարեց.

— Եթէ կը հաճիք, բացատրեցէք թէ ի՛նչ պատահեցաւ երէկ, ձեր բնակարանին մէջ։

— Ձեզի զարմանք պիտի պատճառեմ, երբ ըսեմ թէ բան մը չեմ գիտեր այդ մասին։

— Ինչպէս կ'ըլլայ ասիկա։

— Երէկ, կէս օրէն յետոյ, տունը չէի գտնուեր։

— Գիտեմ այդպէս ըլլալը։

— Երբ տուն դարձայ ժամը վեցին տօնեները, այդ աղջիկը մեռած էր արդէն։

— Երկա՞ր ատենէ ի վեր։

— Ո՛չ, դեռ նոր մեռած էր... [illegible]

— Վստա՞հ էք այդ մասին։

Վիլլօրէ սարսափով Ռօզի անկենդան մարմինը աչքին առջեւ բերելով։

— Չէ՛ք պատասխաներ հարցումիս, ըսաւ քօմիսէրը։

— Վստահ եմ ըսածիս վրայ։

— Ըսել է ձեր պաշտօնէութիւնը [illegible] էք։ Այն ատեն ինչպէս կ'ըլլայ որ այնքան մեծ անհոգութեամբ խօսիլ [illegible] ձեր բնակարանէն, հոգեւ համարձակելով քիչ մը առաջ տուն դառնալ։

— Ցնցումի տագնապ մը ունենալու [illegible] աղջկան դիակին առջեւ։

— Կարելի է, ըսաւ Գ. Լոռաու քաղցրական շեշտով մը։

Բոժուէլը կը նօթագրէր Վիլլօրէի ըսածները. ուզած էր որ այդ աղջկանութիւնը ինք կատարէ, փոխանակ իր քարտուղարին յանձնելու զայն։

— Մինչեւ կէս գիշեր չվերադարձա՞ք ձեր տունը։

— Այո՛։

— Ո՞ւր գացիք այդ միջոցին։

— Պուլոնեի անտառը, ուր թափառեցայ։

— Ինչո՞ւ այդպէս, հարցուց Գ. Լոռաու։

Որովհետեւ ահարկու եւ խենթեցնելիք բան է... բանի մը չսպասել, հանդարտօրէն տունը մնալ եւ հոն մեռած աղջիկ մը գտնել, դուռին մէջ մնացած... Մանաւանդ որ շատ գեղեցիկ աղջիկ մըն էր... Գիտէ՞ք ինչ որ բանը գիտցած ըլլալը, եթէ ըսէք զայն։ Ձեր ծառաները չգիտցան կամ չուզեցին տեղեկութիւն տալ այդ մանկամարդ աղջկան մասին, որուն վրայ ալ բան մը չգտնուեցաւ, իր անունը ու բնակութիւնը յայտնող... Անծանօթ դիակ մըն է...

— Ռօզ-Մանօն Պէրկէր կը կոչուի։

Ժան երկրորդ վարանում ունեցած էր. խոստովանէ՞ր Ռօզը ճանչնալը թէ ոչ։ Բայց բոլորովին ազնուութիւն ձեռնհասնելն ալ գործն չէր դար, որովհետեւ առաջին պիտի թուէր։ Միայն թէ իր շահուն համար, հարկ կը զգար չյայտնելու ամբողջ ճշմարտութիւնը, ըսելով թէ Ռօզ իր սիրուհին եղած էր երբեմն։

Ժան սիրտը մեծ անձկութեան մէջ էր, ոչ միայն Ռօզի սպանութեան պատճառաւ, այլ նաեւ Ռէժինի համար, զոր միշտ կը սիրէր ջերմապէս։ Գ. Լոռաու իր անողոք հարցումները կը շարունակէր։

— Անշուշտ այդ աղջկան բնակած տեղը ծանօթ է ձեզի։

— Իր ծնողքին քով Ս. Եղիսաբէթի փողոցը, Մոնմարթրի մէջ։

— Անշուշտ, դիպուածով չէ որ այդ աղջիկը ձեր տունը եկած է... Ձեր սենեակը սփռուած ծաղիկները ու տօնական երեւոյթը... Կը սպասէի՞ք իրեն։

— Ո՛չ. Չէի սպասեր։

— Զարմանալի՛ բան... Այն ատեն ինչպէս բացատրելու է իր ներկայութիւնը ձեր տան մէջ։

— Ես ալ չեմ կրնար բացատրութիւն մը տալ։

— Իրա՞ւ կ'ըսէք։

— Կ'երդնում։

— Սակայն կը ճանչնայիք այդ աղջիկը։

— Այո՛։

— Երկա՞ր ատենէ ի վեր։

— Այո՛։

— Ո՛հ, պարոն Վիլլօրէ, դիւս կը ստիպէ կարգ մը հարցումներ ուղղելու ձեզի, որոնք հարցաքննութեան մը երեւոյթը կ'առնեն մեր տեսակցութեան։ Հետեւաբար համեցէք մէկ անգամէն յայտնել, ինչ որ գիտէք այդ աղջկան վրայ։

(Շարունակելի)

կատարեալ միջամտէն, վերջնական է և անդրշում։ Եթէ մէկն այս կերպով գտնար իսկ լեզուին բոլոր բառերը, դժար ձեւել չպիտի կրնար այդ լեզուն խօսող ժողովրդեան ոգւոյն մը չափ գիտնալ։ Առանց մասնաւոր օգնութեան առայուած այս բառերը մտքին մէջ կը մնան այնպէս՝ ինչպէս սովրուած են, զուտ հնչիւններ, մշտամշտան, անյօդաւեր, անկենդան հիւլէներ։ Չեն ներկայանար՝ երբ պէտք կոչէ պարագան, որուն համար օտար են. միայն հայերէն բառերը, որոնց աստուածօրէն կապուած են, կարող են քիչ մը ժամանակ արտասանել պէտքը. այն առէն կ'երեւին, անշնորհ, անշարժ, ծածկուած քերականական պատանքով՝ որուն մէջ զիրենք բանտարկած է (բառացուցակը)։ անկենդան՝ եթէ բայ են, եզակի, ուղղական՝ եթէ անուն են, և որմէ զերծանելու մասին մեծապէս կը նեղուին։ Դուք կ'ըսէք «յարձակիլ», ու աշակերտը կը պատասխանէ «attaquer» Ասոր տեղ, հարցուցէք անոր, «յարձակում կրեց». ու ան պիտի կարկի առանց կարենալ պատասխանելու fut attaqué»։

Սոյն է թէ մեր մայրենի լեզուին բառերէն շատերն ալ իրենց կեանքը կը պարտին ուրիշ բառերու, որոնց շնորհիւ սովրուած են։ Բայց այս զուգորդութիւնները, թէպէտ պարզապէս անգիր կամ բերանացի, կենդանի հիմանս մը վրայ հաստատուած են, և գիտակցութեան մէջ կը դառնան հաստատուն յենակէտներ, որոնցմով կը հոգին իրականութեան, որչափ և վերացական ըլլան, և որոնց շնորհիւ այդ բառերը կրնան միշտ ճշգիւ հասկցըւիլ ու ճանչցուիլ։

Անգիրը բոլորովին կը տարբերի ցուցակներով սովրուած օտար բառերու մասին։ Ինչպէս կարելի է օտար բառի մը օգնութեամբ հասկնալ լեզուի մը բառը՝ եթէ ան բոլորովին թարգմանել չէ ու յայտնապէս անփոփոխ արժէք չունի։ Շատ անգամ, բառ մը ճշգրիտ իմաստ չունենար ինքնին, քիչ անգամ անջատ բառ կը մտածուի. խորքանշէնք պարագայի մէջ՝ ուր գործածուի, կը հասկցուի գաղափարն արտայայտելու մասին իր ընծայած օգնութեամբ։ Անջատել զայն, կը նշանակէ անսակ մը մէջէն թիւ դանել անոր ամենէն սովորական արժէքներուն մէջէն, իսկ թարգմանել կը նշանակէ զայն ծանօթացնել այնպիսի բառով մը՝ որ նոյնպէս մէջէն թիւ մըն է, բայց գէթ ըստ մասին՝ առաջիններէն տարբեր արժէքներով դասուած։

Կարին Ա. Ն. Թ.

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Ցոյցառութիւնը Ռուսիոյ մէջ.—Ռուս թղթակցի մը կարծիքը.— Լոնտոնէն հեռագիր մը։

Պետերբուրգէն առաւ թղթակից մը հետեւեալը կը գրէ Փրիւսէլի թերթի մը.—Անգլօ-ճարոնական դաշնագրութեան կնքումը որուն՝ հրատարակութիւնը աւելի անհաճոյ տպաւորութիւն մը գործեց հոս Ռուսիոյ քաղաքական միջավայրերուն մէջ քան խիստ կարեւոր դէպք մը կը նկատուի։ Անգլիոյ կառավարութիւնը առաջնելով որ հարաւային Ափրիկէի պատերազմը բոլորովին կը լլանէ դիւանագիտական իր գործը, պարտաւորուեցաւ թողուլ «չէզոք մեկուսացման» քաղաքականութիւնը։ Անգլիացիները հիմա դաշնակից մը ունին որ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ պաշտպանութիւն կ'ընէ ռուս հակառակորդին հանդէպ։ Ճարոն չէր մտցած թէ Անգլիա չէր գտնուէր այն աէրութեանց մէջ որոնք, եօթը տարիէ առաջ, թող չտըւին իրեն վայելել Չինու մէջ իր տարած յաղթանակին պտուղները։ Անկէ ի վեր Անգլիոյ ու Ճարոնի շահերը սկսան նոյնութիւն մը ստանալ հետզհետէ՝ ռուսական ազդեցութեան յարատեւ յառաջդիմութեան շնորհիւ։ Պետերբուրգի մէջ չի ծածկուիր այն գաղափարը թէ անգլօ-ճարոնական դաշնագրութիւնը միմիայն Ռուսիոյ դէմ ուղղուած է, բայց անհամբ ազդեցութիւն պիտի գործէ եւրոպական աէրութեանց վրայ։ Ռուսիա Մանչուրիայէն պիտի չելլէ, այլ ամենայն պատրաստ պիտի ըլլայ յարգել Անգլիոյ ու Ճարոնի քաշած թումբը՝ իր տարածման քաղաքականութեանը դէմ Չինու հիւսիսային արեւելեան կողմը։ Ասկէ վերջը Ծայրագոյն Արեւելքը ամբողջ ուշադրութիւնը պիտի գրաւէ ռուս կառավարութեան, որով պիտի ստիպուի խաղաղասէր քաղաքականութեան մը հետեւիլ Եւրոպայի մէջ և բարեկամական յարաբերութիւններ ամծել իր մեծ դրացիներուն՝ Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ հետ։ Ճարոն կարող ըլլալով 250,000 լաւ մարզուած զինուորներ հանել Ռուսիոյ դէմ, Ռուսիա պիտի հոգ տանի որ Եւրոպայի կողմէ շփոթութիւն մը չծագի։ Պիսմարք երբ պատճառներ ունեցաւ հաւատալու թէ Ֆրանսա վրէժխնդրութեան պատերազմ մը կը պատրաստէ, ժիւլ Ֆէրրին խրախուսեց Թոնքինի արշաւանքը կատարելու։ Այդ ճարտարութեան շնորհիւ Եւրոպա ազատեցաւ վտանգաւոր պատերազմէ մը։ Ռուսիա, այսօր, պարտաւորուած ըլլալով իր բոլոր զօրութիւնը և ուշադրութիւնը կեդրոնացնել Ծայրագոյն Արեւելքի վրայ, ուր պէտք է միշտ զինեալ վիճակի մէջ կենայ, Ֆրանսայի օժանդակութեամբ պիտի հսկէ Եւրոպայի մէջ խաղաղութեան պահպանման։ Այդ տեսակէտով անգլօ-ճարոնական դաշնագրութեան հրատարակութիւնը պէտք է ողջունուի իբրեւ եւրոպական դէպք մը։»

—Լոնտոնէն ալ հետեւեալը կը գրեն Բարիզի թերթի մը.— «Ռուսիոյ դեսպանատան մէջ կ'ըսուի թէ անգլօ-ճարոնական դաշնագրութիւնը ոչ Ռուսիոյ կը դպչի և ոչ ալ անոր քաղաքականութեանը Ծ. Արեւելքի մէջ։ Գալով Քորէայի ամբողջութեան պահպանման, ամէն ոք գիտէ թէ Ռուսիա ինքն ալ երաշխաւորած է այդ երկրին անկախութիւնը։ Մանչուրիոյ մասին ալ յայտնի է թէ Ռուսիա միշտ յայտարարած է որ իր զինուորները այդ կողմերէն ետ պիտի քաշէ երբ խաղաղութիւնը ու հանդարտութիւնը հոն հաստատուին և երկաթուղիի գիծին ապահովութիւնը ապահովի։ Բարիզեան թերթի մը հրատարակած այն լուրը թէ Ռուսիա ու Չին պայմանագրութիւն մը կնքած են իբրեւ պատասխան անգլօ-ճարոնական դաշնագրութեան, ո՛չ Լոնտոնի և ոչ ալ ռուս դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ ստուգութիւն գտաւ։ Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ ալ հաւատք չընծայուեցաւ։ Այսօր շատ քիչ խօսուեցաւ անգլօ-ճարոնական դաշնագրութեան վրայ։ Այն շրջանակներուն մէջ՝ ուր հաւանութեան արժանացաւ, այնքան զարմանք չի պատճառեր։ Այդ դաշնագրութեան մէջ, սակայն, կայ տարօրինակութիւն մը, որուն վրայ պէտք եղած ուշադրութիւն չընծայուեցաւ ցամաքային Եւրոպայի մէջ։ Այդ պարագան այն է թէ Անգլիոյ նաւատորմը, հիմակուընէ, իր տրամադրութեանը տակ պիտի ունենայ Ճարոնի բոլոր նաւահանգիստները՝ իբրեւ գործողութեան կայան։ Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնարանին մէջ կը յայտարարուի որ այն լուրը թէ Անգլիա Գերմանիոյ պիտի թողու Ուէյ-Հայ-Ուէյը, բոլորովին անհիմն է։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Իթօ մարքիզը չէր բաւականցած անգլօ-ճարոնական դաշնագրութեան վրայ։ Արդէն Իթօ մարքիզը ընդդիմադիրներէն է որոնք հակառակ են նախաձեռնութեան։ Միայն Լոնտոնի դեսպան Պարոն Հայաշի բանակցութիւնները կատարեց Ճարոնի կողմէ։ Լոնտոնի մէջ կ'ըսուի նաեւ թէ Իթօ մարքիզը Լոնտոն գտնուած առեն աշխատեր է փոխառութիւն մը կնքել Ճարոնի հաշույն, և թէ անգլիացի սեղանաւորները մերժողական պատասխաններ տուեր են։»

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Բուռն յարձակում մը Անգլիոյ դէմ.—Մ. Նահանգաց ընթացքը.— Հայնրիճ իշխանը. —Լաֆայէթ.

Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին մէջ Քէնթուքիի երեսփոխան Պ. Հուիլէր, անցեալ շաբթու, ճառ մը արտասանեց, որ մեծ յուզում առաջ բերաւ։ Ատենախօսը խստիւ քննադատեց ամերիկեան կառավարութեան և արտաքին գործոց նախարարին ընթացքը՝ Անգլիոյ հանդէպ։ Մինչեւ 1896, ըսաւ, Ամերիկացիները կը պանծային իրենց երկրին «չէզոք մեկուսացման» համար, բայց հինգ տարիէ ի վեր որ նախագահը իր թեւերը երկնցուց դէպ ի Անգլիա և ականջ փաղաքշել անգլիական ազգը։ Այսօր, յարեց երեսփոխանը, ամերիկեան կառավարութիւնը իր դիրքին մէջ կը դանէ ազգ մը որ, Ուաշինգթոնի ճակատամարտէն ի վեր, կանոնաւորապէս աշխատած է Մ. Նահանգաց անկման։ Ատենախօսը քննադատեց նաեւ Անգլիա պաշտօնական մը ղրկելու ծրագիրը, ըսելով որ բրիտանական կառավարութիւնն էր որ փորձեց եւրոպական միութիւն մը կազմել Մ. Նահանգաց դէմ։ Ամերիկայի ուղիղ ու պարկեշտ դիւանագիտութիւնը յաղթեց եւրոպական դիւանագիտութեւնը։ Ատենախօսը, խօսելով հարաւային Ափրիկէի պատերազմին վրայ, աւելի ծանր շեշտով մը քննադատեց Անգլիան, ինչպէս նաեւ Մ. Նահանգաց մասնակցութիւնը որով թող տուին իրենց երկրէն ռազմական իրեղէններու արտածման։ Երեսփոխանը յայտարարեց թէ Ուաշինկթընի անգլիական դեսպանին համար ըսուածը եթէ ստոյգ է, պէտք է կարելի եղածին չափ շուտով իր երկիրը վերադարձնել զայն։ Երեսփոխանը ցաւ յայտնեց նաեւ թէ Մ. Նահանգաց նախագահին ընտանիքին մէջ անդամ մը Լոնտոն կը ղրկուի, Էտուարդ Է.ի թագադրութեան հանդէսներուն ներկայ գտնուելու։ Հայնրիճ իշխանին այցելութեան մասին ալ ատենախօսը ըսաւ թէ Մ. Նահանգները պէտք է քաղաքավարութեամբ ընդունին իրենց հիւրերը և ոչ թէ անոնց առջեւ խոնարհելով և ծնկաչոք աղաչելով։ Պ. Կրոսվէնըր հարցուց ատենախօսին թէ պիտի ընդդիմանա՞ր Ուաշինկթընի կողմէ Լաֆայէթը ընդունելու։ Պ. Հուիլէր պատասխանեց թէ մեծ փառք մը պիտի համարէր Լաֆայէթը ընդունելով, վասն զի անիկա Ամերիկացիներուն օգնեց իրենց անկախութեանը համար պատերազմելու։ Հանրապետական երեսփոխանները յաճախ ծափահարեցին ատենախօսը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Երկու երկիրներուն միջեւ բանակցութիւններ։— Բոլոր խնդիրներու կարգադրութիւնը։

Միւնիխենէր Ալկեմայնէ Զայթունկ շաբաթաթերթի օրուան իր թիւին մէջ հրատարակեց Լոնտոնի իր թղթակցին մէկ հեռագիրը՝ ծանուցանող թէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին, և թէ միայն Նիւ Ֆաունտլէնտի ու Նոր Հէպրիտեանց խնդրոյն չեն վերաբերիր։ Այդ բանակցութեանց նպատակն է նաեւ վերջնականապէս կարգադրել Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ եղած բոլոր դժուարութիւնները՝ անդրծովեան ստացուածքներու մասին՝ Մատակասկար, Զանզիպար, Նիկէր և այլն։ Լուր կայ նաեւ թէ բանակցութիւնները քիչ ատենէն պիտի աւարտին՝ երկու կողմէն գոհունակութիւն պատճառելու եղանակով։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանին մէջ.—Ուէյ Հայ Ուէյի խնդիրը.— Քրուկիցինկէրի դատը.— Ձիերու գնումը.—Զինուորագրութիւնը։

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին երկուշաբթի օրուան նիստին մէջ ծովային նախարարութեան խորհրդականը հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ Ուէյ-Հայ Ուէյ միշտ նաւային կայան մը պիտի ըլլայ շատ մը տեսակէտներով և թէ ամրութիւնները դադրեցնելու որոշման պատճառը կը կազմեն լոկ ռազմագիտական նկատումներ։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք յայտարարեց թէ հեռագրաւ տեղեկութիւն առած է որ Քրուկիցինկէր դատը հրամանատարին դատավարութիւնները սկսած են, թէ Լորտ Քիչնէր պիտի հսկէ որ Քրուկիցինկէր ամէն դիւրութիւն ունենայ իրեն նպաստաւոր վկաներ լսել տալու համար և թէ այդ բոլոր դատերը ամենայն ուղղամտութեամբ կը կատարուին և վկայութիւնները ու վճիռը նախապէս կը ներկայացուին Թրանսվալի կառավարութեան իբրեւ դէպ խորհրդական Սըր Ռիչըրտ Սալոմոնի։ Պ. Լապուշէր նորէն հեծելազօրքերու ձիերուն խնդիրը մէջտեղ հանեց։ Պատերազմական նախարարութեան ելմտական քարտուղար Լորտ Սթէնլի պատասխանեց թէ 1897ին և 1898ին հեծելազօրքի երեք սպաներ Արժանթին ղրկուած են ձի գնելու համար։ 1899ին հեծելազօրքի տրամադրելի սպաներ չգտնուելուն համար, հետեւակներու սպաներ ղրկուեցան։ Ասոնց գնած ձիերը Նաթալ ցամաք հանուեցան՝ որ 4,900 մղոն հեռու է Պուէնոս Այրէսէն, և ոչ թէ Բարիզայ։

—Անգլիոյ մէջ հիմա գաղափարներու զօրաւոր տարածում մը կը կատարուի՝ Մեծն Բրիտանիոյ բոլոր վարժարաններուն մէջ զինուորական մարզանքները պարտաւորիչ ընելու համար։ Այդ նորութեան կուսակիցները, որոնց գլուխը կը գտնուի Ուէլինկթընի դուքսը, կ'ուզեն դպրոցականներուն ուսուցանել զինուորական մարզանքներ, նշանառութիւն և ձի հեծնել։ Կարգ մը միջավայրերու մէջ այնպէս կը նկատուի թէ այդ նոր գաղափարը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւն մը պարտել ձեւ առնել։ Այդ միջավայրերուն մէջ կ'ըսուի նաեւ թէ մինչ Ֆրանսայի մէջ ալ այդ կարգի փորձ մը չեղա՞ւ, և մինչ չպարտաւորուեցա՞ն այդ դրութիւնը լքանել, անհնար արդիւնք մը ձեռք բերուած ըլլալուն համար։

ՀՈԼԱՆՏԱ

Վիլհէլմինա թագուհիին օրուան պարապումներ —Ձայն ու հանգիստ ժամերը։

Հոլանտական լրագիր մը սապէս կը նկարագրէ Վիլհէլմինա թագուհիին օրուան զբաղումները, որոնք իրմէ թագուհիին օրով կանոնաւորուած են, և ամուսնութենէն թագուհիին ամուսնութենէն ի վեր բան մը չէ փոխուած նախկին սովորութեանց մէջ։ Վիլհէլմինա թագուհին առտուն ժամը եօթին առտուները անկողնէն կ'ելլէ, ձմեռը՝ ժամը ութին մէն։ Հենրի իշխանն ալ միեւնոյն ժամերուն կ'ելլէ, բայց երբեմն շատ կանուխ կ'արթննայ, ժամը ութէ կէսին. Վիլհէլմինա թագուհին և իր ամուսինը միասին նախաճաշ կ'ընեն, որ հետեւեալներէն կը բաղկանայ. հաց, հաւկիթ, պանիր. կարկանդակ, սուրճ։ Նախաճաշէն անմիջապէս յետոյ, թագուհին աշխատութեան կը ձեռնարկէ։ Բոլոր թուղթերը առաջուց շարուած են փոքր սրահի մը մէջ գտնուող սեղանի մը վրայ, ուր կ'երթայ իշխանին ընկերակցութեամբ. Հոն կը գտնուին արքունիքի կին մը և մասնաւոր քարտուղար մը։ Թագուհին նոյն ինքն կը կարդայ իւրաքանչիւր թուղթը, զայն ստորագրելէ ու քարտուղարին յանձնելէ առաջ։ Ժամը տասնմէկէն յետոյ դուրս կ'ելլէ և մինչեւ կէս օրէն կէս ժամ անցած պտոյտ կը կատարէ։ Ժամը մէկին, ճաշ, որ կը բաղկանայ չորս-հինգ տեսակ կերակուրներէ, գինիէ և հանքային ջուրէ։ Կէս օրէն յետոյ ալ թագուհին կը զբաղի պետական գործերով. նախարարներ կամ այցելուներ կ'ընդունի։ Ժամը չորսին, թէյ կը խմէ ու յետոյ, սովորաբար, կառքով պտոյտ կ'ընէ։ Ժամը վեցուկէսին, շատ խնամուած ճաշ մը կը պատրաստուի, որուն կը մասնակցին, բացի թագուհիէն և իշխանէն, արքունիքի հրաւիրեալներ. Ընթրիքէն յետոյ, սուրճ և ըմպելիներ կը մատուցուին։ Ժամը տասնին առտուները, թագուհին ու իշխանը կը քաշուին։ Տասնմէկին, ամէն ոք կը հանգչի պալատին մէջ։ Արքայական յարկաբաժիններուն դրան առջեւ կը հսկէ սենեկապան մը։ Գիշերը, սպասաւոր մը երեք անգամ շրջան կ'ընէ։

ՀԱՅՆՐԻՃ ԻՇԽԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Քրոնբրինծ-Վիլհէլմ շոգենաւը.— Հայնրիճ իշխանը եւ Տիուէյ ծովակալը.— Իշխանը դիմաւորող մարտանաւերը.— «Հոհէնցոլէրնեան բունչ».— Իշխանին ուղեւորութեան քաղաքական նշանակութիւնը։

Քրոնբրինծ Վիլհելմ շոգենաւը, որով Հայնրիճ իշխանը դէպի Մ. Նահանգները կը ճամբորդէ, աշխարհիս ամէնէն մեծ շոգենաւերէն մէկն է և ճոխապէս զարդարուած։ Բացի իշխանին ընկերացող պաշտօնական անձնաւորութիւններէն, շոգենաւին մէջ կան 290 առաջնակարգ ուղեւորներ ու մէկ քանի միլիոնատէրեր. ինչպէս նաեւ 215 երկրորդ կարգի և 710 երրորդ կարգի ճամբորդներ։ Այս թիւին վրայ պէտք է աւելցնել Շէֆալուրէն 100 ուղեւոր և 534 նաւաստի. որով 1930 հոգի պիտի գտնուին շոգենաւին մէջ։

—Հայնրիճ իշխանը, Պրէմէրհաֆընէն շոգենաւ նստելէ առաջ, հերքեր է այն լուրը թէ ինքը ծովակալ Տիուէյի գրած ըլլայ այն համբաւաւոր նամակը, զոր ամերիկեան հայրենասիրութիւնը չփաղաքշեց, երբ հաստուցումը նկատելով Մանիլայի միջադէպին. Բայց իրողութիւնը սա է որ Հայնրիճ իշխանը քանի մը դրուատալից բացատրութիւններ գործածեր է Տիուէյ ծովակալին նկատմամբ, Պէրլինի ամերիկեան դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկուն հետ տեսակցած ատենը։

—Ծովակալ Ռոպլէյ Էվանս իր դրօշակը բարձրացուցեր է Իլլինուա զրահաւորին վրայ և հրամանատարութիւնը ստանձներ է Չէնչիօարքի և Սան-Ֆրանչիսքօ մարտանաւերուն, որոնք պիտի դիմաւորեն իշխանը։

—Նիւ-Եորքի լրագիրները կը խօսին «Հօհէնցոլէրնեան բունչի» մը վրայ, զոր, Հայնրիճ իշխանին Ամերիկա այցելութեան առթիւ պատրաստած է խառն ըմպելիքներ շինող մը։ Այդ նորօրինակ ըմպելին քանի նիւթերէ կը բաղկանայ։ Տեյլի Մէյլ գիտել կուտայ թէ Վիլհէլմ կայսեր կարծիքով, այդ տեսակ խառնուրդ ըմպելիները չեն վնասեր մարդուն։

—Վիլհէլմ կայսրը քաղաքական մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ իր եղբօր ուղեւորութեան, թէև Մ. Նահանգաց և Անգլիոյ մէջ քաղաքական նշանակութիւն մը չի տրուիր։ Կայսեր փափագին վրայ, գերման կէս-պաշտօնական Վոլֆ գործակալութեան անօրէնը Հայնրիճ իշխանին հետ կ'ուղեւորի, և պաշտօն ունի բացի մամուլին հաղորդուած հեռագրական տեղեկութիւններէն, ամէն օր մասնաւոր տեղեկագիր մը ղրկել կայսեր։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Առեւտրական նախարարին բանախօսութիւնը.—Առեւտրական դաշնագիրները. —Կէօթէի արձանը եւ Վիլհէլմ կայսրը.— Հռոմի գերման արուեստագէտներուն բողոքը։

Արտաքին գործոց նախարար Պ. Պաչէլլի, բանախօսութիւն մը արտասանեց Հռոմի առեւտրական, ճարտարարուեստական ու երկրագործական ընկերակցութեան կողմէ ի պատիւ իրեն տրուած հացկերոյթի մը առթիւ։ Պ. Պաչէլլի խօսելով օտար աէրութեանց հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրներու պայմանաժամին վերջացման վրայ, ըսաւ թէ իտալական կառավարութեան ընթացքը անշշտա, այլ կարծէ պիտի ըլլայ։ «Բանակցութիւնները դժուարութիւններէ զերծ չպիտի ըլլան, յայտարարեց Պ. Պաչէլլի, սակայն կեդրոնական Եւրոպայի աէրութեանց բարի կամեցողութիւնը ենթադրել կուտայ թէ հաշտարար ոգի մը պիտի առաջնորդուի անոնք։ Կառավարութեանց և Խորհրդարաններու իմաստութիւնը ու անաչառութիւնը, ինչպէս նաեւ փոխադարձ շահերը մեզ կը թոյլարեն վստահութեամբ սպասելու. բայց ամէն պարագայի մէջ, հակառակ պատահականներու առջեւ անպատրաստ չպիտի գտնուինք։»

—Հռոմի մէջ բնակող գերման արուեստագէտներու խումբ մը բաւական բողոք մը ուղղեր է գերման լրագիրներուն։ Կ'երեւայ թէ Գերմանիոյ կողմէ նուիրուելիք Կէօթէի արձանը Սթրազպուրկի քննիչ մասին մերժած արձանը ըլլալու է։ «Այդ նուէրը, կ'ըսէ գերման արուեստագէտներուն բողոքագիրը, նախատինք մը պիտի ըլլայ գերման արուեստին և յաւիտենական քաղաքին (Հռոմ) նկատմամբ, և Հռոմի հանդէպ նախատալից նշանակութիւն մը պիտի ունենայ։»

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Առեւտրական դաշնագրութիւններ.— Վէնի մեծ խնդիրը.— Ներքին մաքսի ջնջում։

Շանկայէն հետեւեալը կը հեռագրեն Թայմզի.— Չէնիի պաշտօնյանով Պ. Պըրտոն Չինու կողմէ օգնական գոմիսէր կարգուեցաւ առեւտրական դաշնագրութեանց վերաքննութեան գործին համար։ Խորհրդականներուն և գոմիսէրներուն թիւը հետզհետէ կ'աւելնայ. բայց և ոչ մէկ կերպով կարելի է ենթադրել թէ անոնց յաւելումը պիտի կրնայ փութացնել դէպքերու ընթացքը։ Ներքին մաքսերու ջնջումը միշտ առաջնակարգ կէտն է առեւտրական դաշնագրութեանց վերաքննութեանը։ Գոմիսէրները թէև համոզուած են որ այդ խնդիրը մեծ կարեւորութիւն մը ունի, սակայն որ և է լուծում շատ դժուար է՝ վասն զի Չինու կեդրոնական ու հարաւային նահանգներու ելմտական ու վարչական դրութեանց հիմնական փոփոխութիւնը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ, որուն բոլորովին կը հակառակին փոխարքաները։ Կ'ըսուի թէ Մ. Նահանգաց, Ռուսիոյ ու Ճարոնի գոմիսէրները պիտի սպասեն բրիտանական յանձնաժողովին աշխատութեանց աւարտելուն։ Հաւանական է որ յաւակայն օրին մէկը հարկ պիտի ըլլայ դիմել միջազգային համաժողովի մը գործակցութեան հիմ մը գտնելու կնքուելիք զանազան դաշնագրութեանց։

Երէկուան Հեռագիրներ

ԼՈՆՏՈՆ 22 փետրուար.—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ Բրէթորիայէն թէ Մավիլէէտաիթի բարձունքներուն վրայ Բէթքէր գնդապետը յարձակեր է պոէր զօրախումբի մը վրայ, որոնցմէ 164 հոգի, սայլեր, ձիեր ու ջորիներ գերի բռներ է։ Անգլիացիները կորուստ չեն ունեցեր։

—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ Բրէթորիայէն թէ Համիլթըն զօրավարը, Ֆիբրբիվըրի մօտ, ճակատամարտ մը ունեցեր է Պոէրներուն հետ։ Պոէրները զարտութեան մատներ են անգլիական հեծելազօրքը։ Անգլիացիներէն երկու սպայ ու երկու զինուոր սպաննուեր և 46 ալ վիրաւորներ են։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Ալպրէխթ որ Պոթա զօրավարին աղջիկները Եւրոպա կը տանի, այդ զօրավարին կողմէ պաշտօն մը ունի կատարելիք Քրիւկէր նախագահին մօտ։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Ճանարտէլլի ծանոյց նախարարութեան հրաժարած ըլլալը։ Այդ յայտարարութիւնը ծափահարուեցաւ ձախակողմէն և ծայրագոյն ձախակողմէն։ Թագաւորը պիտի խորհի նախարարութեան այդ որոշմանը վրայ։ Երեսփ. Ժողովը յետաձգուեցաւ անորոշ ժամանակով։

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱ.—Օտար հիւպատոսները, այսօր, ժողովում մը ունեցան։ Կացութիւնը բարւոքեցաւ։ Վալէնսիայի, Սարակոսայի, Վալատոլիտի ու Սէվիլէի մէջ բարեկարգութիւն կը տիրէ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Անցեալ գիշերը հրդեհ ծագեցաւ զէնքի մթերանոցի մը մէջ։ Երկաթուղիին կառատունները և մօտակայ օթէլ մըն ալ բռնկեցան. այս վերջին շէնքը փլաւ։ Տասնըհինգ հոգի մեռան. որոնց մէջ է Միլլէր ծովակալը։ Ցիսուն հոգի վիրաւորուեցան։

ԹՈՒԼՈՆ.— Պաշտօնապէս կը հաւաստուի թէ աւստրիական նաւատորմիղ մը Թուլոն պիտի այցելէ մարտին։

ՀՌՈՄ.— Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ նորէն Պ. Ճանարտէլլի պիտի յանձնուի նախարարութեան կազմութիւնը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սերպ կառավարութիւնը մերժեց հարիւրէն հինգ տոկոսով 32 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւնը մը՝ զոր առաջարկած էին Սերպիայէն առնելիք ունեցող պանքերը։ Մերժումին պատճառը այն է թէ պայմանները անընդունելի նկատուած են։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Քանի մը ժամէ ի վեր տեւող սաստիկ փոթորիկ մը կը յապաղեցնէ Հայնրիճ իշխանին ժամանումը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սալվատօրէն կը հեռագրեն թէ ծովի ջուրերուն յանկարծական բարձրացում մը հետեւանքով՝ եօթը գիւղեր կործանած են Սալվատօրի հանրապետութեան ծովեզերքին վրայ։

—Լորտ Ռոզպէրիի քաղաքական գործօն կեանքին մէջ մտնելը իբրեւ նախաբան մը կը նկատուի Լորտ Սոլզպէրիի քաշուելուն։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ թագաւորը քանի մը անձնաւորութեանց խորհուրդ հարցուց, որոնք յայտարարեցին թէ այս միջոցիս Պ. Ճանարտէլլի միայն կրնայ կազմել նոր նախարարութիւնը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կայսրը 50,000 րուբլի պարգեւեց Կարմիր Խաչի Ընկերութեան միջազգային 7րդ համաժողովին ծախքերուն համար, որ մայիս 29ին պիտի գումարուի Պետերսպուրկի մէջ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պոլսոյ տաճկան տրուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան միջթուզճիի օգնական Ալի Սայիտ պէյի։

—Էտիրնէի մաքսատան անօրէն անւանուեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքսատան անօրէն Նէվզատ պէյ, որուն յաջորդեց Բէնկազիի մաքսատան անօրէն Արիֆ էֆ. և ասոր ալ յաջորդեց Սիւէճէքի մաքսատան անօրէն Մուսին էֆ.։

—Մաքսային Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Իսմայիլ Զիւհտի էֆ.։

—Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Րէժիայի նախկին կառավարիչ Մէհմէտ Զէքի պէյ։

—Ելմտական Խորհուրդին առաջին քարտուղար Խալիտ պէյ միանգամայն անդամ կարգուեցաւ նոյն Խորհուրդին։

—Հէքքեարիի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Ճէպէլը Լուպնի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Իսմայիլ Զիւհտի էֆ.։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ պատուանշան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ գերմանական ընդհանուր հիւպատոսին կնոջ՝ Տիկին Սթէմրիխի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Նոր լուրի մը նայելով, Ամերիկայի Քրամփ գործարանին մէջ օսմ. զրահապատ յածանաւին շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի։ Մեքենաներուն և կաթսաներուն շինութիւնն ալ սկսած է։ Ծովային նախարարութեան կողմէ որոշուած սպաները նոյն տեղը հասեր են։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.—Ելմտական նոր տարին մտած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հանուեցաւ որ մաքսային վերատեսչութիւնը թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ գաւառներու բոլոր մաքսատանց ներածման ու արտածմանց ընդհանուր մէկ վիճակագրութիւնը պատրաստելով կայս. պալատ մատուցանէ։

ՍԱՄՈՍԻ իշխան Միխալօքի պէյ, երէկ, արձակուրդով Կ. Պոլիս ժամանեց և ուղղակի կայս. պալատ երթալով իր հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց յուռ կայս. Գահոյից։

ԷՎԳԱՖԻ նախարար Գալիպ փաշա որ հիւանդ է, տակաւին ապաքինած չըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհուրդին։

ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազը կը ծանուցանէ թէ Թալէճմալը Զէքի անուն անձը իբրեւ խռովարար և հետեւաբար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած ըլլալով եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։ Ուստի կը ծանուցուի դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն ձերբակալել այդ անձը և յանձնել նոյն դատարանին բանտը։

—Եղեռնադատ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ կուտայ Իպրահիմ Էտհէմ անձին, նոյն դատարանին ներկայանալու համար։ Այդ անձը որ Եւրոպա փախած ու խռովարարական արարքներու ձեռնարկած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է, ի բացակայութեան պիտի դատուի, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի և ստացուածքները գրաւի տակ պիտի առնուին։

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ.—Ինչպէս ծանուցուեցաւ, հացագործի վարպետները, շաբաթ օրը, ներկայացան քաղաքապետութեան, ուր իրենց հաղորդուեցաւ հացի պատրաստութեան ու գնոյն համար արուած որոշումները, որոնք ծանուցուեցան Պաշտօնական Զէկոյցով մը. Քաղաքապետութիւնը նոյն որոշումը հաղորդեց նաեւ թաղապետական բոլոր շրջանակներու, հրամայելով որ հացերու լաւ տեսակէ ըլլալուն և պակաս չկշռելու մասին միշտ հսկողութիւն կատարուի։ Շաբաթ գիշեր, Քաղաքապետ Րըտվան փաշայի հրամանով, առաջին քննիչը՝ քանի մը բարձրաններու հետ՝ բոլոր փուռերը այցելեց և հարկ եղած պատուէրները տուաւ։ Որոշումը այսօրուընէ գործադրուեցաւ։

ՍԸՎԱՍԷՆ կը հեռագրեն թէ Թոքատի կառավարիչ Պէքիր փաշա որ Ճանանգին կուսակալի փոխանորդ կարգուած է, ուրբաթ օր Սըվաս ժամանելով պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼԸ.— Օսմ. երկիրներու հեռագրական թելերը Հնդկաստան-Ֆաւի ընդծովեայ հեռագրաթելին միանալէն ետքը, օսմ. կառավարութիւնը տարեկան մէկ միլիոն ոսկիէ աւելի հասոյթ մը կ'առնէր այդ միջոցով կատարուած հեռագրական հաղորդակցութիւններէն։ Հնդկաստան գնացող հեռագրական ուրիշ ընկերութիւններ, վերջերս, գիները զեղչած ըլլալով, այդ հասոյթը բաւականաչափ նուազած է։ Օսմ. երկիրներու հեռագրական թելերուն կցուած թելերուն Ընկերութիւնը այդ վիճակին իբրեւ դարման անհրաժեշտ կը նկատէ հեռագրի գիները զեղչել՝ եւրոպական ընդծովեայ հեռագրաթելերու սակագնին համաձայն, որով թէ՛ հին հասոյթները նորէն պիտի գոյանան և թէ միւս ընկերութեանց հետ կարելի պիտի ըլլայ մրցիլ, վասն Կ. Պոլիս Հնդկաստանի գիծով հեռագրական հաղորդակցութիւնները միւս գիծերէն աւելի շուտ ու դիւրին կը կատարուին։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը ընդունեց գիներու զեղչին համար Ընկերութեան կողմէ եղած առաջարկութիւնը։ Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը նկատելով որ հասոյթներու նուազելուն պատճառ կ'ըլլան նաեւ հեռագրական պաշտօնեաներու ոմանց անհոգութիւնը, որով հեռագիրները շատ անգամ կը յապաղին, տեղեկագիր մը մատոյց Մեծ. Եպարքոսին, ցոյց տալով, այդ մասին ձեռք առնելիք միջոցները։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ելմտական, կրթական և առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարները, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ. Եպարքոսին հետ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐԸ.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, շաբաթ առտու վերսկսան Կ. Պոլսոյ ու Էտիրնէի միջեւ երկաթուղիի կառախումբերուն երթեւեկութիւնները՝ 211րդ քիլոմէթրին վրայ ուղեւորները և այլն ուրիշ միջոցաւ փոխադրելու պայմանով։ Շաբաթ առտու Սիրքէճիէն ճամբայ ելած կառախումբը չտարաւ եւրոպական թղթատարը որ նոյն օրը Քէօսթէնճէի ճամբով ղրկուեցաւ։ Շաբաթ իրիկուն Սիրքէճի հասած կառախումբը բերաւ եւրոպական թղթատարը։

ՊՈԼՍՈՅ ԵՆԻ Ճամիի կողմը Զէյնիկերլէրի փողոցին բերանը գտնուած կէս փլած կամարը բոլորովին փլցնելու համար Բ. Դուռնէն արտօնութիւն խնդրուեցաւ՝ Էվգաֆի յատուկ հաստատումը յետոյ ըլլալու պայմանով։

ՍԻՒԼԷՅՄԱՆԻԷԻ Շէյխ Մէհմէտ Սայիտ էֆ. և եղբայրը Սէյիտ Մուսթաֆա էֆ. որոնք Կ. Պոլիս կը գտնուէին, արտօնուեցան Հիճազ երթալ ուխտի համար։ Ուրբաթ օրը, Սելամլըքի արարողութենէն ետքը, Շէյխը ու եղբայրը կայս. պալատ գացին և արժանացան կայս. մեծարանաց։ Սէրվիքի ու Մալիմարի արտօնատէր Թահիր պէյի եղբայրը՝ Ահմէտ Քեամիլ պէյ և ուրիշներ պիտի ուղեկցին Շէյխին ու եղբօրը։ Մախսուսէի Մարմարա շոգենաւը անոնց տրամադրութեանը տակ դրուած է։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼԻ կառավարութիւնը Իտալիոյ դեսպանատան միջոցաւ Բ. Դրան հաւանութիւնը խնդրեց առ Եաղէ Ռիպէյրօ տը Բաւենցոյի անուանման համար իբրեւ Բորթուկալի դեսպան Կ. Պոլսոյ։ Այդ անձը երբեմն կառավարիչ էր Ֆունշալի (Մատէր)։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Հինգշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ ու Թանթայի մէջ ժանտախտէ մէկմէկ մահ պատահեցան։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ընդհանուր հիւպատոսը և տիկին Աթէնքէն, ուրբաթ օրը, Աթէնք ուղեւորեցան։

ԽԱԶԱԿԻ ցինները բանուած են եւրոպական հրապարակներուն վրայ։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐԸ.— Մարտ 10ին, (Ն. Տ.), Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանէ Արկոնօր շոգենաւը զբօսաշրջիկներով։ Հիմա միջերկրականի մէջ շրջան մը կը կատարէ և Պէյրութէն Կ. Պոլիս պիտի գայ։ Անկէ ալ Մարսիլիա պիտի ուղեւորի, Պրէսի, Նափոլի ու Աղեքսանդրիա հանդիպելով։

ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ մեռնող օսմ. հպատակներու թողած գոյքերը, հնչուն դրամէ ու գանձերէն զատ, եղած տեղը ծախուելով գոյացած գումարը արտաքին գործոց նախարարութեան դատական ճիւղին կը ղրկուի, ըստ օրինի։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը նկատելով որ օսմ. քանի մը հիւպատոսներ կարգ մը հինցած ու անգործածելի հագուստներ աւելորդ Կ.Պոլիս կը ղրկեն, որով անօգուտ ծախքեր կ'ըլլան, հրահանգ ղրկեց որ այդ տեսակ գոյքեր տեղւոյն մէջ ծախուին։

ԱՅՆԹԱՊԻ գաւառակին նախկին դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնականին փոխանորդութեան պաշտօնը վարող ատենակալութեան [illegible] Մահմուտ էֆ., Կ'ըսէ Իզզեթ տարբեր կեղծ ձերբակալութիւններ կատարած ըլլալուն համար դատաստանի պիտի ենթարկուի։ Նաեւ նոյն դատարանին հաշտարար դատաւորի օգնական Աթա էֆ.ն, որ դրամ պահելու հրամանագիր մը եղծելուն համար ամբաստանուած է։

ՄԻԼԻՈՆՆԵՐՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ.— Արժանթինի մէջ վերջերս մեռած է բէյ Թրիլինիֆի Օրօ Բաթտ անուն մարդ մը, որ 38 միլիոն ֆր.ի հարստութիւն մը թողլով։ Արժանթինի կառավարութիւնը գրեր է Թրիլինիֆ՝ ազդակագրել անոր ժառանգորդներուն անունը։ Այս լուրը ամէն կողմ տարածուելով Գաղիոյ մէջ քեր անուն աղքատ Արաբ մը, որ Բաթտ ընտանիքին կը վերաբերի, հետազօտութիւն կատարելով հաստատած է թէ նոյն ընտանիքէն մէկը 70 տարի առաջ Թրիլինիֆ երթալով յետոյ անունը փոխած ու մեծ հարստութիւն դիզած է։ Ուրիշ ժառանգորդ մըն ալ Իտալիայէն երեւան ելեր է։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ շաբթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Համա—Բաղտաթ երկաթուղիի գիծին շինութիւնները սկսեր են Բաղտաթ։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ շաբթ օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նոյն օրը Եօզղաթի մէջ երկրաշարժ մը զգացուելով երեք երկվայրկեան տեւեր է, առանց վնասուցիչ հետեւանք մը ունենալու։

ՋԱՂԱՑՊԱՆՆԵՐԸ.— Կ. Պոլսոյ հացագործները բողոքած ըլլալով որ ջաղացպանները սաղ կ'աղան տեղական ցորենները, Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակը ջաղացպաններու երեւելիները հրաւիրելով, յանձնարարած էր որ տեղական ցորեններն ալ, օտար ցորեններու պէս, բրուծանքէ քիլէն երկու ղրուշի աղան։ Ջաղացպաններն ալ ընդունած էին։ Հիմա որ տեղական ալիւրով հացի պատրաստութիւնը որոշուեցաւ, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը գրեց Կ.Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին որ ջաղացպանները գործադրեն իրենց այդ յանձնառութիւնը։

ՄԵԾ ԵՊԱՐՔՈՍԸ հրաման առաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հարկ եղած խրատները ընել, որպէս զի վաճառականները [illegible] ալիւր փոխադրեն Կ. Պոլիս եւ օսմ. երկիրներու միւս մասերը։

ԿՐԵՏԷԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Այնտեղի կուսակալութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Կրետէի իսլամ գաղթականներուն համար նոյն նահանգին սնտուկէն յատկացուած ամսական երեսուն հազար ղրուշը յիսուն հազարի բարձրանայ, վասն զի թէ՛ նոյն գաղթականներուն թիւը հետզհետէ կ'աւելնայ և թէ անոնց մէջ կարգ մը որբ ու անօգ աղջիկներ կան որոնց ծախսերն ալ կը մատակարարուին։

ԱՖՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍՈՅ մէջ տեղական ժողովուրդէն զօրաբաժին մը պիտի կազմուի և մօտերս սպաներ պիտի ղրկուին հոն, նոր զօրութեամբ մարզելու համար զինուորները։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն արտօնութիւն ուզեց երկու նոր ու արագընթաց շոգենաւեր յանձնարարելու Լոնտոն՝ [illegible] հաղորդական ոսկիի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ գիշերօթիկ ուսանող ընդունող բոլոր վարժարանները, ո՛ր հասարակութեան ալ պատկանին, հանրային մաքրութեան (Թանզիֆաթ) տուրք պիտի վճարեն։ Ցերեկ ուսանող ընդունողները միայն զերծ պիտի ըլլան այդ տուրքէն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ Բաղչէքեան գործատան մը շերամի հունտ հասցնողները ձեռնհաս պաշտօնեաներէն խնդրեցին զերծ ըլլալ թէմէթթիւ տուրքէն, քանի որ մետաքսագործութեան զարգանալուն կը նպաստեն։ Ձեռնհաս պաշտօնեաները նկատողութեան առաւ այդ խնդիրը։

ԾԽԱԽՈՏՆԵՐԸ.— Սէլանիկէն կը գրեն թէ նահանգին մէջ ծխախոտները առատ են ու գիները լաւ. թէեւ տեսակը այնքան գերազանց չէ։ Սէրէզի, Տրամայի, Իսքէչէի ու Գավալայի մէջ բաւական գործ կ'ըլլայ և շատ գնողներ կան։

ՕԴԵՐԸ.—Իզմիրի մէջ ուր գարնանային օդեր կ'ընէին, վերջերս անձրեւ տեղալով ցուրտերը սկսեր են։ Սէլանիկի, Գոսովայի, Մոնաստըրի և Եաննինայի մէջ գարունը սկսած է։

ՀԻՒՍՆԻՄԱՆՍՈՒՐԻ մէջ տեղացող անձրեւներէն քանի մը խանութներ փլեր են։ Պաշտօնէութիւնը վար առեր է մէկ քանի խարխուլ շէնքեր։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ փետրուար 2էն 9 պատահած մահերուն թիւն է 280, որոնց 183 իսլամ (101 այր, 82 կին) 82ը քրիստոնեայ (49 այր, 33 կին) և 15ը հրեայ (9 այր, 6 կին)։

ՊԷՇԻՔԹԱՇԻ մէջ, առջի իրիկունը, վերաքննիչ ատեանի հաշուակի ճիւղին նախագահ Արիֆ պէյի սպասաւորը՝ Աբտուլլահ անուն տան մէջ գտնուած դրամարկղը գողնալով փախաւ։ Դրամարկղին մէջ կային երկու հարիւր ոսկիի արժողութեամբ գոհարեղէն և 15 ոսկի։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ։

ՈՀՐԻ.—Գուլուպէյվէի լերան վրայ, երէկ առաւօտ, Ալեքսանդրապոլի Լէօնիտա ու երկու ընկերները որսորդութիւն կատարած ատեն, մեծակոյ արջ մը Իսլամ անուն մշակ մը աղքատորեր անոնց որ առուները չկրնալով։ Որսորդներէն մէկը հրացանը պարպեց, ուրկէ ելած արճիճներէն Իսլամ վիրաւորուեցաւ քանի մը տեղէն։ Լէօնիտա ձերբակալուեցաւ, իսկ միւսները փախան։

ՑՈՒՐՏԷՆ ՍԱՌԱԾ.—Տէօրթեօլի Լէֆ գաւառակի Հաճի գիւղէն 20 տարեկան հայ երիտասարդ մը՝ Թովմասեան Քէրապ, ճամբան սառեր է ձիւնին սաստկութենէն։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ ժամ 4ին, Գասըմ փաշայի Գալաթայի Թաղին մէջ նաւային հարիւրապետ Եանիս էֆ.ի փայտաշէն տունէն հրդեհ ծագելով երեք ժամ տեւեց և տասը տուներ այրեցան։ Սենեակի մը մէջ կրակարանէն կայծ մը ցատկելով վերմակ մը բռնկեցաւ և հոն գտնուող պառաւ կին մը չկրցաւ մարել։ Նոյն միջոցին սենեակին մէջ ոչ ոք կար։ Այրած բոլոր տուները փայտաշէն էին և մեծ մասամբ նաւային սպաներ կը բնակէին անոնց մէջ։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով երկու անգամ կայս. Թիկնապահներ ղրկեց՝ հրամայելով որ հրդեհին առաջքը շուտով առնուի։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնաբուժի մը դիմել Տքթ. Գասիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ ակռայ դնել երբեմն և անցաւ ակռաները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Գասիի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն սակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը գտնուի ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

VIN & SIROP DE DUSART

Բժշկութեան համար այսօր անդարմանելի չեն կուրծքի հիւանդութիւնները։ Անոնց պատճառը գտած է, երկար հետազօտելով թոքերուն մէջ ներկայութիւնը շատ փոքր մանրէի մը, պասիլի մը, որ կ'ապրի ի վնաս այն մարդոց, որոնք յոգնութիւններէ և հիւանդութիւններէ հիւծած կամ ֆիզիքապէս տկար ծնած են։ Անոնց առաջքը առնելու համար՝ պէտք կայ այնպիսի հիւթեղ սնունդի մը, որուն՝ մարմնոյն մէջ բերդացումը ուղղակի և բնական կերպով կատարուի և յղացուի հանքային տարրի մը կազմէ, որ լաքթօֆոսֆաթ տը շոի մէջ կը գտնուի։ Ասիկա է պատճառը Տիւզարի գինիին ու օշարակին յաջողութեան։ Այնքան գնահատուած այս պատրաստութիւնները հիւանդին ու տկարը կը վերանորոգեն, աւելցնելով ախորժակը ու բուժման առաջնորդելով զայն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— 1890 4% Օսմանեան փոխառութեան արտօնագրերը ունեցողներուն կը ծանուցանէ թէ իրենց պայմանաժամը 1896 մարտին լրացած նոյն թուղթերուն թիւ 12 կտրօնները եթէ մինչեւ փետր. 28/ մարտ 13 չներկայացնեն ի գանձումն, ջնջուած պիտի համարուին։ 5—8

Ազգային Լուրեր

Յառաջիկայ չորեքշաբթի Նշանտեաց Յանձնաժողովին բացառիկ նիստը պիտի գումարուի Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, իսկ շաբաթ օրն ալ Ուսումնական խնամակալութեան նիստը գումարել Ղալաթիա։

—Ս. Աթոռը Էջմիածնի Աւագ Փոխանորդ Տ. Աւետիս քահանայի ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն տուած։

—Ազգ. Ժողովը յառաջիկայ ուրբաթ օր նիստ պիտի գումարէ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

—Գարակէօզեան կտակին գումարով կառուցուելիք որբանոցին շինութեան Յանձնաժողովը թէեւ շաբաթ օր նիստ հրաւիրուած էր սակայն վերջին պահուն Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան և Ազն. Գալուստ էֆ. Կիւլպէնկեան հրաժարած ըլլալով անդամակցութենէ, Յանձնաժողովին նիստը յետաձգուեցաւ յառաջիկայ հինգշաբթի։ Յանձնաժողովը պիտի զբաղի նաեւ 15,000 ոսկի գումարով գնուելիք կալուածին վերաբերեալ կարգադրութիւններով։ Կ'ըսուի թէ Քաղաքական Ժողովի վերջին որոշման վրայ, Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան և Գալուստ էֆ. Կիւլպէնկեան յօժարեր են վերստին ստանձնել իրենց պաշտօնը։

—Մայր եկեղեցիի Դպրաց դասու Տնօրէն Խորհուրդի ընտրութիւնը կատարուեցաւ երէկ, մայր վարժարանի սրահին մէջ։ Քուէներու բացումով առաւելութեամբ անդամ ընտրուեցան պարոն Ներսէս Քէչէճեան, պարոն Ստ. Մկրտիչեան և պարոն Յարութիւն Ճէլալեան։ Փոխ դպրապետութեան խնդիրը վիճաբանութեան դրուեցաւ, սակայն դպրապետին կամքով, առանց գլխուոր հաւանութեան ու համաձայնութեան, փոխ դպրապետ անուանուեցաւ Խաչիկ էֆ. Խանճեան։

—Հանգուցեալ Յ. Վահանեան էֆ. Նուրեան մահուան երկրորդ տարեդարձին առթիւ, երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ յատուկ պաշտօն կատարեց Բերայի Առաջնորդ Մկրտիչ Տէր Հայրը, Նուրեան գերդաստանին խնդրանքով։ Պատարագիչ Տէր Հայրը քարոզ մըն ալ տուաւ այս առթիւ։ Պատարագէն յետոյ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ։

—Տնտեսական Խորհուրդը անցեալ ուրբաթ օր գումարուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, ատենապետութեամբ Գէորգ էֆ. Ասլանեանի։— Սամաթիոյ աղքատ հրկիզեալներու տնակաց շինութեան խնդրոյն առթիւ, Խորհուրդը լսեց Յանձնաժողովոյ անդամներէն Կրճիկեան Յովհաննէս էֆ.ի կողմէ հաղորդուած բերանացի տեղեկութիւնները, և խնդրեց յիշեալէն իր բացատրութիւնները գրաւոր կերպով ներկայել Խորհրդին։— Խորհուրդը գլխաւորաբար զբաղեցաւ կեդր. Սնտուկի եկամուտներու պատրաստութեամբ, ինչպէս նաեւ ազգային հաստատութեանց վերաբերեալ հաշուական և կալուածական խնդրոց անօրինութեամբ։— Խորհուրդը լսելէ ետք այն տեղեկութիւնները, զորս ժողովականներէն Սաւբէնեան էֆ. հաղորդեց Պէյօղլուի ազգային վարժարաններու խնդրոյն նկատմամբ Խորհրդոյ քարտուղարին հետ իր կատարած տեղական քննութեան առթիւ, խորհրդակցութիւն մը կատարեց ի ներկայութեան տեղական Թաղ. Խորհրդոյ դիւանին, և այս մասին հարկ եղած անօրինութիւնը վերապահեց յաջորդ նիստին։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Սիմոն էֆէնտի Գայսէրլեան, որ մինչեւ ցարդ ամէն առթիւ իր օժանդակութիւնը չէ զլացած Հիւանդանոցիս, այս անգամ ևս իր ամուսնութեան առթիւ յիշելով հաստատութեանս պաշտօնեաները, բարեհաճած է 500 հարիւր ֆրանք նուիրել ի նպաստ գթութեան յարկիս։ Հոգաբարձութիւնս հանդէպ պատուաբեր ազնուական բարեմասնութեան բարեմաղթութիւններն՝ ինչպէս նաև իր խորին շնորհակալիքն ու շնորհաւորութիւնները կը փութայ յայտնել ներկայիւս առ ազնիւ նուիրատուն։

* * *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Սիմոն էֆ. Գայսէրլեանի ընդ Օրիորդ Երանուհի Մ. Յակոբեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։

Եղիա էֆ. Շահլամ 540 ղրուշ, Տէր և Տիկին Գալուստ էֆ. Կիւլպէնկեան, Տէր և Տիկին Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան, Գրիգոր էֆ. Եփրեմեան, Գրիգոր էֆ. Ալեմշահեան, Յ. Մ. Սթամպոլեան եղբարք 216 ական, Բոյաճեան էֆ. Իսթամպոլեան 162, Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Ալալեան, Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Ճապան, Տէր և Տիկին Սահակ էֆ. Ասատրեան, Անտօն էֆ. Ասլանեան, Սարգիս էֆ. Սիմոնօֆ, Կարապետ էֆ. Յովսէփեան, Ալեքսան էֆ. Ծօցիկեան, Երուանդ էֆ. Փափազեան 108 ական։ Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Թահթաճեան 324, Տէր և Տիկին Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկէրտան 216, Տէր և Տիկին Արամ էֆ. Զուլհաճեան, Կ. Ինճեճեան Որդիք, Մարտին էֆ. Շահբազեան 108 ական։ Տէր և Տիկին Արշակ էֆ. Գարակէօզեան 324 Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Գարակէօզեան 324 Տէր և Տիկին Խաչիկ էֆ. Շահլամ 216, Միհրան էֆ. Մուրատեան 108 Միհրան էֆ. Սարգսեան 108 Գառնիկ էֆ. Համբարձումեան 540։

(Հոգաբարձութիւն)

ՑՈՒՑԱԿ ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆՑ

Պատրիարքարանէն մեզի հաղորդուած հետեւեալ ցուցակը զոր կը հրատարակենք, ընդհանուր գոհունակութիւն մը պիտի պատճառէ ամէնուն, որոնք իրաւամբ վիրաւորուած էին քանի մը առաջ հրատարակութեան տրուած ցուցակին պատճառաւ, ուր «աղքատ» ածականը այնքան անհաճ կերպով գործածուած էր։

1902 Յունուար 31

1.—Տանաս Պետրոս Պետրոսեան, ժամագործ, ընդ Եօժէն Խաչիկ Արապաճեանի ([illegible] Գ.րդ 50 ոսկ)։

2.—Յակոբ Կարապետեան, երկաթագործ, ընդ Զարուհի Աւետիքեանի (միայն խաչագին)։

3.—Արշակ Գէորգեան, կօշկակարի աշկերտ, ընդ Արուսեակ Արշակեանի (ձրի)։

4.—Յակոբ Զենոբ Վարժապետեան, խմբագիր, ընդ Մաննիկ Օգսէն Հանըմօղլուեանի (ձրի)։

5.—Արտաշէս Յարութիւն Արապաճեան, կառապան, ընդ Շահանգուխտ Մանուկ Տէմիրճեանի (խաչագին)։

6.—Մկրտիչ Գրիգոր Զօպանեան, ագարակապան, ընդ Իսկուհի Գէորգ Յ. Թօլեանի (խաչագին)։

7.—Պօղոս Յովհաննէս Միքիճանեան, քերիչճի, ընդ Բերուզ Նազարէթ Զէմլեքճեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

8.—Փիլիպպոս Մարտիրոս Թարիկեան, հացագործ, ընդ Մարիամ Սիմոն Անանեանի, (ձրի)։

9.—Կարապետ Խաչատուր Բաբայեան, դեղագործ, Իւսկիւտար, ընդ Հեղինէ Գրիգոր Պէզազեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

10.—Համբարձում Սահակ Քարթման, փէշճի, ընդ Եւփիմէ Պետրոսեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

11.—Պօղոս Մ. Զէյթինեան, արծաթագործ, ընդ Տուտու Հմայեակ Գէորգեանի (խաչագին)։

12.—Ճանիկ Յովհաննէսեան, խոհարար, ընդ Եւգինէ Մանուկ Թօփճեանի (խաչագին)։

13.—Գրիգոր Յակոբեան, կօշկակար, ընդ Պէրուզիս Քամբիկ Մուրատեանի (խաչագին)։

14.—Հայկ Սարգիսեան, դերձակ, ընդ Իսկուհի Աւետիքեանի, (Գ.րդ 50 ոսկ)։

15.—Արիստակէս Սարգիսեան, ուսուցիչ, ընդ Աղաւնի Համբարձումեանի (ձրի)։

1902 Փետրուար 7

1.—Մինաս Յովհաննէս Ներսէսեան, ամանավաճառ, ընդ Հայկուհի Յակոբեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

2.—Խաչիկ Նշանեան, մաքինիսթ, ընդ Երանուհի Ա. Իսթրաճեանի (խաչագին)։

3.—Լեւոն Վարդանեան, ձուլիչ, ընդ Ցուլեանց Սահակեանի (Բ.րդ 80 ոսկ)։

4.—Հրանդ Յակոբեան, մարանկոզ, ընդ Շնորհիկ Տիգրանեանի (խաչագին)։

5.—Սիմոն Յարութիւն Գայսէրլեան, տօրէն Ինիոն ապահովագրական ընկերութեան, ընդ Երանուհի Միքայէլ Յակոբեանի (Գ. առաջին 600 ոսկ)։

6.—Միհրան Յակոբ Նուրիճանեան, խալէթճի, ընդ Մաքրուհի Աղաբէկեանի (միայն խաչագին)։

7.—Պետրոս Պօղոսեան յանձնակատար ընդ Զարուհի Սարաֆեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

8.—Կարապետ Անդրէաս Փափազեան, մանիֆաթուրաճի, ընդ Վերժին Մկրտիչ Յակոբեանի (Բ.րդ 100 ոսկ)։

9.—Գաբրիէլ Մկրտիչ Խասսաբեան, դեղագործ, ընդ Աստղիկ Ս. Քէնճեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

10.—Բարթուղիմէոս Ս. Օտեան, կաթնավաճառ, ընդ Թագուհի Յ. Դէրլեմեզեանի, (միայն խաչագին)։

11.—Պալտասար Սարգիս Տէր Մարգարեան, կաթնավաճառ, ընդ Սիրանուշի Գէորգեանի (խաչագին)։

12.—Յակոբ Աստուածատուր Պօլեան, ընդ Եւփիմէ Բարսեղ Զալլաղեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

13.—Տիգրան Յակոբ Նշանեան, քարտուղար Ազգ. Պատրիարքարանի, ընդ Աշխէն Գրիգոր Կիւմիւշկէրտանի։

14.—Միքայէլ Պօղոսարեան, ամանավաճառ, ընդ Հայկանուշ Աբրահամեանի, (խաչագին)։

15.—Սահակ Սարգիս Վարժապետեան՝ կօշկավաճառ, ընդ Մարիամ Մ. Մեսրոպեանի (խաչագին)։

16.—Նիկողոս Ս. Միքայէլեան, խանութաւոր, ընդ Յուսթինէ Բաղտասարեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

17.—Երուանդ Իգնատիոսեան, կօշկակար, ընդ Մարիամ Սարգիսեանի (խաչագին)։

18.—Գրիգոր Գաբրիէլ Իճմաճեան, բէժիր պաշտօնեայ, ընդ Երանուհի Ս. Գաբրիէլեանի (Բ.րդ 150 ոսկ.)

19.—Խաչատուր Բ. Իւթիւճեան, բափիջի, ընդ Մաննօ Թանըլեանի (խաչագին)։

20.—Թագւոր Յակոբ Սարաֆեան, փասամակի, ընդ Գոհարիկ Գաբրիէլեանի (միայն խաչագին)։

21.—Յակոբ Վէհնեան, ակօսմաճի, ընդ Մաննիկ Յարութիւնեանի (խաչագին)։

22.—Միհրան Ս. Գալֆայեան, վաճառական, ընդ Եւգինէ Ս. Մանիկեանի (Եւ. 300 ոսկ)։

23.—Աւետիս Սեղբոսեան, ներկարար, ընդ Եւփիմէ Միսաքեանի (միայն խաչագին)։

24.—Թորգոմ Պօյաճեան, ուսուցիչ, ընդ Վիքթօր Յակոբեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

25.—Հրանդ Մ. Մէհէնտէսեան, գործաւոր ապագարանի, ընդ Բերուզ Գառաֆէկեանի (խաչագին)։

26.—Գրիգոր Յովհաննէսեան, ոսկերիչ, ընդ Եւժէնի Թորոսեան (Գ.րդ 50 ոսկ)։

27.—Կարապետ Յարութիւնեան, կօշկակար, ընդ Սիրուհի Թադէոսեանի (խաչագին)։

28.—Սեդրաք Սուքիասեան, մանիֆաթուրաճի, ընդ Բերուզ Գ. Ղազարոսեանի (Գ.րդ 50 ոսկ)։

27.—Գրիգոր Աստուածեան, խոհարար, ընդ Փերուզ Գրիգորեանի։ (ձրի)։

30.—Բիւզանդ Յովհաննէսեան, երկաթագործ, ընդ Եօժէնի Աբրահամեանի (ձրի)։

31.—Մինաս Պետրոսեան, կառապան, ընդ Բերճիկ Պօղոսեանի (խաչագին)։

32.—Սարգիս Կ. Զիլինկիրեան, չէբիճի, ընդ Սաթենիկ Յակոբեանի (խաչագին)։

33.—Լեւոն Անդրէասեան, նաւավար, ընդ Կատարինէ Սարգիսեանի (ձրի)։

34.—Մարտիրոս Մովսէսեան, ժամակոչ, ընդ Վերգին Սիւնկիրճեանի (ձրի)։

35.—Եսայի Թ. Զէյթինեան, կօշկակար, ընդ Անիժա Ս. Ճրվէլէկեանի (խաչագին)։

36.—Միհրան Յ. Բոյաճեան, ձկնորս, ընդ Մաննիկ Յովհաննէսեանի (ձրի)։

37.—Գառնիկ Սամսիկեան, փչակ, ընդ Մարգրիտ Մեսրոպեանի (ձրի)։

38.—Արթուր Արիսեան, ընդ Սիրանուշ Սիմոնեանի (ձրի)։

39.—Մանուկ Գրիգորեան, աղօրիքի գործաւոր, ընդ Նունուֆար Գրիգորեանի (խաչագին)։

40.—Սեդրակ Մարտիրոսեան, ձկնորս, ընդ Թագուհի Կարապետեանի (խաչագին)։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Կը ծանուցուի մայրաքաղաքիս Հայ եկեղեցեաց քահանայից և ժողովրդեան կանխաւ ի գիտութիւն թէ Տեառնընդառաջի տօնին առթիւ յառաջիկայ հինգշաբթի օր, փետրուար 14, կիրակէի ըլլալով նոյն օր կատարելի Նշանախօսութիւնք, եթէ կան, փետրուար 13, չորեքշաբթի օր պիտի կատարուին։

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանս օբ Քոնսթանթինոբլը)

ՆԵՆԹՈՒՔԷԹ (Մասաչուզէթ), 23 փետրուար.— Քրոնբրինց Վիլհէլմ շոգենաւը կէս գիշերէն ժամ մը վերջը տեսնուեցաւ։ Ամբողջ ուղեւորութեանը միջոցին օդը շատ գէշ էր։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Քրոնբրինց Վիլհէլմ շոգենաւը ժամ 11ին հոս հասաւ։ Մէջը գտնուողները քաջառողջ են։

ԱԹԷՆՔ.— Երեսփ. Ժողովին նիստը տեւեց մինչեւ առաւօտ։ Ընդդիմադիրները մէջ խափանելէն վիճաբանութիւնները։ Նիստը վերջանալու պահուն Թրիքուբիսի կուսակիցները խօսեցան պետական այդ վճռական մարզին վրայ։ Աստր վրայ կռիւներ տեղի ունեցան երեսփոխաններու մէջ, ուր Միքալուլիսի երեսփոխանը ապտակեց երեսփոխան Գուսարիս՝ Թրիքուբիսի յիշատակը անարգած ըլլալուն համար։ Թրիքուբիսի կուսակցութեան պետերէն Սիմոպուլոս բաժնուեցաւ Թէոտոքիսեաններէն, որով Թրիքուբիսի հին կուսակցութիւնը պառակտուեցաւ։

ՀՌՈՄ.—Լրագիրները կ'ըսեն թէ Իտալիոյ Թագաւորը չէ ընդունած նախարարութեան հրաժարականը, որ որոշած է մօտերս Երեսփ. Ժողովին ներկայանալ՝ հանրօգուտ շինութեանց նոր նախարարով մը ամբողջացած։ Ջանարտէլլին քուէ մը պիտի ուզէ կառավարական քաղաքականութեան համար։

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱ. — Թրամուէյի գործաւորները վաղը պիտի վերսկսին իրենց աշխատութիւնները։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՀՌՈՄ 23 փետր.— Կը հաւաստուի թէ Իտալիա իր առեւտրական դաշնագիրներէն մէկ քանիին երկարաձգման հետեւանքով, պիտի հաւանի Երրեակ Դաշնակցութիւնը մինչեւ 1904 երկարել։

—Կ'ըսուի թէ Իտալիոյ Թագաւորին թախանձանքներուն վրայ նախարարութիւնը ետ պիտի առնէ իր հրաժարականը։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ Պաշտօնէից խորհրդոյ նախագահ Պ. Ուրգոֆէ պէտք է՝ բանակցութեանց աւարտելուն սպասելու, իր նշանակած ծրագիրը Խորհրդարանին ներկայացնելէ առաջ, վասնզի պաշտօնէից հետ համաձայնութիւնը կրնայ նպաստաւոր փոփոխութեան մը ենթարկել ծրագիրէն քանի մը կէտերը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Հեղեղ մը մեծ դժբախտութիւններ պատճառեց։ Բազմաթիւ օթէլներ ալ այրեցան բոլորովին։ Քառասուն հոգի մեռան և վիրաւորուեցան։

—Փոթորիկին պատճառաւ ուշացած, Հենրիքոս իշխանը ժամ 9ին հոս հասաւ և խիստ շքեղ կերպով ընդունեցաւ։

ՓԱՐԻԶ.— Ռոյթէրէն կը հեռագրեն թէ բռնագրաւուած Հանրապետութեանց ներկայացուցիչները նախագահ Պ. Ռուզվէլթի կը դիմեն, որուն աջակցութիւնը կը խնդրեն, որպէս զի պատերազմը վերջացնելու համար միջամտէ։

ՇԱՄԱԽԻԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Շամախիէն կը հեռագրեն Նովոյէ Վրեմիայի թէ չորս հազարի չափ թաթարի տուներ կործանուած են։ Երկու հազար հոգի մեռած են, որոնց մեծ մասը՝ կին ու տղայ։ Առաջին երկու ցնցումները, որոնք ամէնէն սաստիկը եղած էին, հինգշաբթի պատահեր են։ Այդ միջոցին կիներուն ու տղոցմէն շատերը բաղնիք կը գտնուէին եղեր։ Քաղաքին մէջ տասնըմէկ բաղնիքներ կային, որոնց իւրաքանչիւրին մէջ քառասունի չափ կիներ կային իրենց տղոցմով։ Ամէնքն ալ մեռած են փլատակներուն տակ։ Ռուսաթաթար վարժարանին մէջ տասներկու աշակերտներ՝ իրենց ուսուցչին հետ՝ մեռեր են։ Տեղւոյն երեւելի մը տանը յուղարկաւորութեան մը համար հաւաքուած 50 կիներ մեռեր են։ Քարգիսթանի շրջակայ 9 գիւղեր բոլորովին կործանուած են։ Շամախիի շրջակայ 25 գիւղեր ալ քիչ շատ վնասուած են։ Ցնցումները տակաւին կը շարունակեն։ Ճումայի մզկիթը որ ութ հարիւր տարուան հնութիւն մըն էր, փլած է։ Շամախիի մէջ բոլոր քարուկիր տուները փլած են և մէկ քանի փայտաշէն տուներ միայն կանգուն կը մնան։

—Տփղիսէն զինուորներ ղրկուեցան Շամախի՝ երկու հարիւր վրաններով։ Քաղաքին մէջ հիւանդանոց մը հաստատուեցաւ։ Ողջ մնացողները բացօթեայ կը բնակին։

—Բաքուէն երկուշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Շամախիի մէջ փլատակներուն տակէն ութ հարիւր դիակներ հանուեր են։ Շրջակայ գիւղերուն մէջ քանդումը հոգի մեռած են։ Շամախիի երկրաշարժին առթիւ հրդեհ ալ ծագեր է։ Հանգանակութիւն մը ձեռնարկուած է աղէտեալներուն օգնելու համար։ Զարին 50,000 ռուբլիէն և Պուխարայի Էմիրին 5000 ռուբլիէն զատ, Օլտէնպուրկի Իշխան Մաքսիմիլիանովնա իշխանուհին ալ 1000 ռուբլի նուիրեր է։

—Պաքուի մէջ Թաղիեվի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է նպաստ հաւաքելու համար։

ԱԶԴ.— Սկսնակ գրաշարի մը պէտք կայ։ Դիմել «Արեւելք»ի Տպարանը։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունի

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Միացեալ Պարտք Դ.	Օ. Ղ.	26	25 1/2
Ամենէն բարձր գին	»	26	27
Ամենէն վար գին	»	26	20 1/2
Բուճէլի Երկթ. գծ.	Ֆր.	114	
Ամենէն բարձր գին	»	114	25
Ամենէն վար գին	»	113	50

ԲԱՑՈՒՄ 11 Փետրուար

Օսմ. Միացեալ Պարտք Դ.	Օ. Ղ.	28	25 1/2
Բուճէլի Երկաթուղի	Ֆր.	114	—
[illegible]		—	—
Օկեթ		4	20
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		8	60
[illegible]		5	90
» [illegible]		3	60
» [illegible]		31	4
[illegible]		175	50
[illegible]		135	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն կարճ	Ղր.	110	15
» » » երկար	»	110	30
Փարիզ » »	Ֆր.	22	78
» » » երկար	»	22	70
Պէրլին կարճ չէք	Մարք	18	57
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔ

20 Ֆրանքնոց	Ղր.	8	20
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Զոյլ Մէճիտիէ	»	20	—
Բէշլիկ	»	54	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէճիտիէ	»	98	—
Ռուսական Կիսէմբերիալ	Օ. Ղ.	8	59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 22 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	94	59
Օսմանեան Թուրք Շար Բ.	51	—
Օսմանեան Թուրք Շար Դ. յաւ.	25	87
Օսմանեան Թուրք Շար Դ. զով.	25	87
Օսմանեան Պանքա	13	63
Օսմանեան 1890	—	—
Հելլենական 5%	40	—
» Մոնոփոլ	43	50
Պորտուգալական 1853	83	—
[illegible]	107	37
[illegible]	104	37
[illegible]	5	62
[illegible]	15	—
[illegible]	95	32 1/2

ՓԱՐԻԶ 22 Փետրուար

Թուրք Դ.	»	—	—
Բուճէլի Երկաթուղի	»	114	—
Օսմ. երկթ. պարտաւորագիր	»	102	—
[illegible]	»	20	330

Տէ՛ս չորրորդ երես ԲՐԷՆԴԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՍԳՈԴԻ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սգոդ եւ Պոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոնց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ծծր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON D'ÉTÉ, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en un seul colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement.

ՋՂԱՅԻ՞Ն ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱՏ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ. երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, քնաշրջիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խելագարութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարելիքը, սրտախօսը, մղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարադաշտանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱՏ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 *Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Փր.* 1,506,000,000.

1901*ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Փր.* 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000*էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։* 1901*ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Փր.* 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և շահաւէտ պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և մի՛նչեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 *տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ, առանց յետադարձ ապահովագիրն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ.* 30 *օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ* 5 *տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետամնաց ապահովագիները* 5 *առ* 100 *տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։*

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 *առ* 100 *տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։*

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պաշտօնեայ
Ա. ՋՈՒՀԱՐԵԱՆ
Պոլիս, Հուիթօլ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն Փրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն Փրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարումովը ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին մինչ այն անձինք որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) *ՁՈՒԻԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։*

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թաշնապուրուն խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

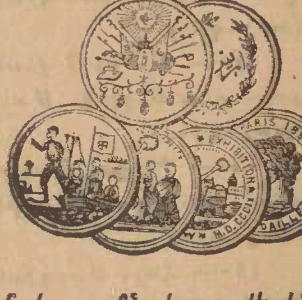

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Գ. Գ. Լազարիէւ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Գ. Գ. Ապգար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Գ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—	Գ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Գ. Գ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ.—	Գ. Կէռօն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Գ. Հայնրիխ Վառնըկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Գ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՒՊ.—	Գ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Գ. Ֆրանքէլ Նիֆֆներ.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Գ. Գ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Գ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Գ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Գ. Յակոբ Բռովատալ.

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

[illegible] 534

CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԻՆ՞Չ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղոցն ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը շօքոլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին ու կը կայտառանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով սնած տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

8—26

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆՈՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Օրինական հրամանագրով արտօնուած
1853 անդր. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ	Փր. 967,321,496
Պահեստի դրամ	Փր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ևն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Զինուորական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ. առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, դրամական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնէլի ևն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպիսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Փր.՝ մահուան պարագային, 15,000 Փր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕՍ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9։

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիփերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 *երեսնոց, իւրաքանչիւրը* 50 *սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և* 1897 *Ապրիլ* 1*էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն* 400 *տետր պիտի ըլլայ, որոնք* 7 *հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ* 10 *տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։*

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ անկազմ հատորո
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեամբ, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ *Խնդրողին* 16 *երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։*

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Յ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396
(Տօննի գարեջրատան վրայի յարկը, [illegible] դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաղտկալի ցաւոտ ակռաները մէկ անգամէն կը քաշեն՝ ցաւով դիմողը և բուժուած [illegible]

Նորաձեւ [illegible] [illegible] և [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible] [illegible] [illegible] քաշելու, ծամելու [illegible] և ազատ [illegible] [illegible]

[illegible]

Յ. Գ. [illegible] (միմիայն կէս օր) [illegible] (միմիայն կէս օր) [illegible]

[illegible] 137

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE CINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատով [illegible] այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմ տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութեան բարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ. Մ[illegible] [illegible] մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԵՐԱ, Տիւնէլ համբոյ, Ղալաթա Սէ[illegible] դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին առջեւ. Թօփհանէլի կոյտերին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 18։

ՍԿԻՒՏԱՐ Զ[illegible] Պոլու։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է « Իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ » ի հետ խառնուած. Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ԽԻՒՏԱԽՏԸ, ԽՈՒԼԸ ([illegible]),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՍԻՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւնք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՅՐ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

Ընթացք Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	Մալմօ	724	[illegible]	189
[illegible]	3807	[illegible]	3908	[illegible]	1895	Մարէնկօ	3278	[illegible]	1118
[illegible]	5541	[illegible]	395	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1785
[illegible]	3877	[illegible]	4511	[illegible]	1581	[illegible]	3557	[illegible]	1183
[illegible]	1333	[illegible]	327	[illegible]	8720	[illegible]	1357	[illegible]	1208
[illegible]	1336	[illegible]	2353	[illegible]	3600	Մօնթէպէլլօ	1725	[illegible]	1323
[illegible]	1078	[illegible]	1713	[illegible]	555	Մուրիլլօ	2449	Թ. Ուիլսըն	1518
[illegible]	843	[illegible]	506	[illegible]	2354	Նէրօ	1982	[illegible]	3327
[illegible]	1481	[illegible]	3184	[illegible]	5540	[illegible]	4400	[illegible]	1478
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1970	[illegible]	4236	[illegible]	487
[illegible]	1837	[illegible]	1841	[illegible]	1058	[illegible]	1585	[illegible]	2429
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	2307	[illegible]	1627	[illegible]	1914
[illegible]	1096	[illegible]	1828	[illegible]	1700	[illegible]	514	[illegible]	1239
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1058	[illegible]	2323	[illegible]	2296
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	2379	[illegible]	1363	[illegible]	1358
[illegible]	2697	[illegible]	2060	Լիվօրնօ	1648	[illegible]	1512	[illegible]	1306
[illegible]	4285	[illegible]	1848	Լօրէնցօ	3191	[illegible]	1720		

Վօլբուրնօ *շոգենաւը, նաւապետ Շուէն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։*

Տիբիօ *շոգենաւը, նաւապետ Սթըրր., ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս* 20ին։

Դիմել առ գործակալս Ծ. ՀԻՒԷՅ ԷՆՏ ԲԻՋՕ
Թիւ 21—24. [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շոգենաւաց երթեւեկութիւնք

Եշ. 12/25 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր. 13/26 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրիա, Եաֆա-Սայտա, Պէյրութ, Տրիպօլիս և [illegible])։
Եշ. 14/27 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 14/27 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում և Նով. [illegible] ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր. 15/28 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՖՐԱՅՍԷՆԷ ԵՒ ՀԱՅՏԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Փետր. 26ին Սիռֆասի, Մարսիլիայէն։
Մարտ 3ին Միճնկրիկ, Անուէ. եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ

Փետր. 26ին Սիռֆասի, Սամսոն, Տրապիզոն Պաթում և Նովորոսիսք։
Մարտ 4ին Միճնկրիկ, ուղ. Մարսիլիա։

Ճամբորդական [illegible] Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել [illegible] վրայ։ 516 [illegible]

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլ և Ամերիկա [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	[illegible]	3500
Արմէնիան	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3300
[illegible]	9000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2300
[illegible]	8700	[illegible]	900
[illegible]	8700	[illegible]	800
[illegible]	8700	[illegible]	850
[illegible]	3500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible] վրայ
689 [illegible]

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
[illegible] Լիվերփուլ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5535
Սաքսոնիա	13800	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2535
Ումբրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2553
Սէրվիա	7392	[illegible]	2181
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1814

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԷՅԿԷՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] փողոց։ 355

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլ, [illegible], [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2406
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2256
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	2000	[illegible]	1500
[illegible]	2506	[illegible]	1506

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻՐԹԷԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
ՋԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, [illegible] Լիվերփուլ

Արտօնատէր [illegible]